

**UCHWAŁA NR XXXVIII/299/2018
RADY GMINY SULĘCZYNO**

z dnia 12 lutego 2018 r.

w sprawie przyjęcia „Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sulęczyno w latach 2018-2022”

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2017 roku, poz.1875 ze zm.¹⁾), art.16b oraz art.17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2017 roku, poz.1769 ze zm.²⁾)

Rada Gminy Sulęczyno

u c h w a ł a, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sulęczyno w latach 2018-2022, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sulęczyno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Kazimierz Gliniecki
Kazimierz Gliniecki

¹⁾ Zmiany ustawy opublikowano w Dz.U. z 2017 roku, poz.2232 i z 2018 roku, poz.130

²⁾ Zmiany ustawy opublikowano w Dz.U. z 2015 roku, poz.1310, z 2017 roku, poz.38, poz.1428 i poz.1985

UZASADNIENIE

DO UCHWAŁY NR XXXVIII/299/2018 RADY GMINY SULĘCZYNO z dnia 12 lutego 2018 roku w sprawie: przyjęcia „Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sulęczyno w latach 2018-2022”

Zgodnie z art.17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 roku, poz.930 ze zm.), do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym z zakresu pomocy społecznej należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie gminy została sporządzona opierając się na danych będących w dyspozycji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulęczynie, Powiatowego Urzędu Pracy w Kartuzach, Urzędu Gminy w Sulęczynie oraz instytucji i organizacji współpracujących z Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Niniejszy dokument stanowi narzędzie wspierające długofalowe planowanie i realizację celów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w skali lokalnej.

ZAŁĄCZNIK

do uchwały Nr XXXVIII/299/2018

Rady Gminy Sulęcyno

z dnia 12 lutego 2018 r.

STRATEGIA
INTEGRACJI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
W GMINIE SULECZYNO
w latach 2018 - 2022

Opracowana
przez Gminny Ośrodek
Pomocy Społecznej
w Sulęczynie

LUTY 2018

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	4
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA	6
1.1. PODSTAWY POLITYKI SPOŁECZNEJ	7
1.2. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO-PRAWNE TWORZENIA STRATEGII	9
1.3. PRZESŁANKI WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH	12
2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA	14
2.1. CHARAKTERYSTYKA GMINY	15
2.2. DEMOGRAFIA	16
2.3. PROBLEMY SPOŁECZNE IDENTYFIKOWANE PRZEZ OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ	17
2.4. KWESTIA OSÓB BEZROBOTNYCH	26
2.5. ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.....	30
2.6. ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW PRZEMOCY... ..	32
2.7. KWESTIA LUDZI W WIEKU POPRODUKCYJNYM	34
2.8. BEZPIECZEŃSTWO I PORZĄDEK PUBLICZNY	36
2.9. KULTURA, SPORT I REKREACJA... ..	39
2.10. OCHRONA ZDROWIA	41
2.11. KWESTIA DZIECKA W GMINIE... ..	41
2.12. IDENTYFIKACJA NAJWAŻNIEJSZYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY	44
2.13. ANALIZA SWOT	46
2.14. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	49

2.15. INSTYTUCJE OFERUJĄCE POMOC I WSPARCIE	49
2.16. PODSUMOWANIE CZĘŚCI DIAGNOSTYCZNEJ	50
3. CZĘŚĆ PROGRAMOWA.....	51
3.1. MISJA.....	52
3.2. CELE STRATEGICZNE	53
3.3. ZWIĄZEK MISJI Z CELAMI STRATEGICZNYMI	56
3.4. MONITORING I WDRAŻANIE STRATEGII	56
4. ZAKOŃCZENIE	58

WPROWADZENIE

Ustawa o pomocy społecznej od 2004 roku obliguje gminy do opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. W roku 2005 sporządzono pierwszy dokument wyznaczający kierunki polityki społecznej w Gminie Sulęcyno, określający cele i zadania samorządów, instytucji i organizacji samorządowych. W 2011 roku przystąpiono ponownie do aktualizacji tego dokumentu. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sulęcyno na lata 2018-2022 ma za zadanie zweryfikowanie obranych od 2005 roku kierunków w gminnej polityce społecznej i zaplanowanie działań prowadzących do budowania nowego wymiaru integracji społecznej umiejscowionego w czekających nas zmianach gospodarczych, demograficznych i społeczno-kulturowych. Rozwiązywanie problemów społecznych jest jednym z kluczowych zadań jakie stoją przed administracją publiczną wszystkich szczebli. Owo zaangażowanie winno być elementem zintegrowanego systemu i mieć charakter partnerski w stosunku do administracji, szczególnie na poziomie lokalnym. Dokument stanowi zatem podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją czy wykluczeniem społecznym i doprowadzić do integracji społecznej. Niniejszy dokument umożliwi spełnienie powyższych warunków.

W myśl strategii zinstytucjonalizowana pomoc społeczna oferuje pomoc finansową i materialną jako instrument początkujący proces, umożliwiający osobom i rodzinom przezwyciężanie ich trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać we własnym zakresie. Działania te opierają się na zasadach programowania, subsydiarności, koncentracji, elastyczności i otwartości. Istotą modelu działania pomocy społecznej, kształtującego politykę społeczną - a w jej obszarze strategię rozwiązywania problemów społecznych, jest jej zintegrowanie zarówno w procesie planowania, jak też realizacji.

Diagnoza problemów społecznych została przeprowadzona z uwzględnieniem danych za lata 2014 -2016. Analizy problemów społecznych dokonano m.in. w obszarze:

- kwestia osób bezrobotnych,
- rozwiązywanie problemów alkoholowych ,
- rozwiązywanie problemów przemocy,
- kwestia ludzi w wieku poprodukcyjnym,
- bezpieczeństwo i porządek publiczny,
- kultura, sport i rekreacja,
- ochrona zdrowia,
- kwestia dziecka w gminie,
- zasoby umożliwiające rozwiązywanie problemów społecznych .

Bazą do opracowania diagnozy społecznej zawartej w strategii były materiały i analizy statystyczne gromadzone przez instytucje takie, jak: Urząd Gminy, baza danych regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy w Kartuzach, placówki oświatowe oraz wyniki anonimowych ankiet na temat występujących w gminie problemów i oczekiwań. Prace nad aktualizacją Strategii rozpoczęto w grudniu 2017 roku, a koordynowali ją pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulęcynie.

W celu przygotowania dokumentu odpowiadającemu realnej sytuacji społecznej i potrzebom sektora pomocy oraz integracji społecznej gminy Sulęcyno przeprowadzono badania ankietowe wśród mieszkańców gminy. Wskazanie strategicznych kierunków działania poprzedzone było wnikliwą analizą problemów społecznych występujących w gminie Sulęcyno. W oparciu o uzyskane informacje i materiały został przygotowany dokument dla gminy Sulęcyno, który pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej oraz wskaże obszary, które w najbliż-

szym czasie powinny stać się przedmiotem szczególnej troski władz lokalnych. Metodyka opracowania dokumentu pozwoliła zaangażować środowisko lokalne w budowę strategii na najważniejszych etapach, od diagnozy do wdrożenia i realizacji.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych składa się z trzech zasadniczych części, tj. części wprowadzającej, diagnostyczno-analitycznej i programowej.

Część wstępna zawiera elementarne informacje dotyczące zasad konstruowania dokumentu - są w niej przedstawione podstawy polityki społecznej, uwarunkowania społeczno-prawne tworzenia strategii oraz została dokonana analiza dokumentów strategicznych, z którymi koresponduje i jest spójna strategia.

Część diagnostyczna dokumentu zawiera charakterystykę gminy, informacje na temat sytuacji demograficzno-bytowej jej mieszkańców oraz diagnozę problemów społecznych gminy, opartą na badaniu źródeł zastanych oraz analizie specjalnie skonstruowanych do tego celu ankiet i wywiadów.

W podsumowaniu części diagnostycznej, po nałożeniu wyników dokonanej analizy na zakres możliwości kompetencyjnych samorządu gminnego, zostały wskazane najważniejsze obszary problemowe, których rozwiązanie powinno stać się przedmiotem troski samorządu lokalnego, a są one treścią części programowej dokumentu. Ponadto pokazany został związek zidentyfikowanych w procesie badawczym problemów społecznych z czynnikami, które należy brać pod uwagę w programowaniu działań służących rozwiązywaniu problemów społecznych środowiska lokalnego.

W części programowej dokumentu zostały przedstawione najistotniejsze założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata. Zostały one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów szczegółowych i kierunków działań. Ponadto została zaprezentowana informacja na temat sposobu wdrożenia strategii oraz prowadzenia monitoringu i ewaluacji jej realizacji.

Strategia jest dokumentem otwartym, podlegającym monitoringowi i ewolucji zadań. Wprowadzenie procedur monitoringu i ewaluacji pozwoli na wprowadzenie zmian w realizacji poszczególnych celów i zadań w zależności od zmieniających się warunków oraz potrzeb społecznych.

Dokument ma charakter kilkuletni i zgodny z założeniami odnoszącymi się do polityki społecznej dokumentów strategicznych przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym, umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne. Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej.

1. CZĘŚĆ WSTĘPNA

Część wstępna zawiera elementarne informacje dotyczące zasad konstruowania dokumentu. Przedstawione w niej zostały aspekty prawne, będące podstawą działania samorządu lokalnego, zasady i wartości, na których opiera się lokalna polityka społeczna oraz najważniejsze informacje dotyczące metodyki pracy nad strategią. Jest tutaj także pokazany związek analizy z innymi dokumentami strategicznymi funkcjonującymi na różnych poziomach administrowania i zarządzania.

1.1. PODSTAWY POLITYKI SPOŁECZNEJ

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych ma stanowić podstawę do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznych, podejmowanych w celu zmiany (poprawy) tych stanów rzeczy (zjawisk) występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie. Dokument charakteryzuje w szczególności działania publicznych i prywatnych instytucji rozwiązujących kwestie społeczne, podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin. Polityka społeczna oparta na określonych zasadach, normach i wartościach może być postrzegana jako przewodnik działania państwa i władz samorządowych różnych szczebli w celu:

- kształtowania warunków życia ludności oraz stosunków międzyludzkich, a także ogólnych warunków rozwoju;
- harmonizowania i godzenia rozbieżnych interesów różnych grup społecznych oraz tworzenia warunków dla pokoju społecznego między kapitałem, a pracą.

Z wartości wynikają zarówno cele polityki społecznej, jak i zasady. Źródła, z których czerpie wartości polityka społeczna, są bardzo różnorodne. Są to m.in. ideologie, doktryny społeczne i gospodarcze, społeczne oczekiwania wyrażane za pośrednictwem różnych kanałów społecznej komunikacji, normy zwyczajowe, poglądy osób znaczących w społeczeństwie. W polityce społecznej, odwołującej się do wartości cenionych przez społeczeństwo, ważny jest wprowadzony przez prof. Stanisława Ossowskiego podział na wartości odczuwane i uznawane. Wartości odczuwane wiążą się głównie ze sferą emocjonalną, zaś uznawane opierają się na przekonaniach, że pewne cechy powinny być odczuwane jako wartość.

Niektóre zasady polityki społecznej są tożsame z wartościami. Zasady to ogólne doktryny i normy działania, którymi powinny kierować się podmioty polityki społecznej w realizacji podstawowego celu, jakim jest zaspokajanie potrzeb. Zasady, które są najczęściej artykułowane, bądź realizowane w polityce społecznej, a które stają się dla twórców strategii podstawowymi fundamentami budowania społeczności lokalnej, wolnej od zagrożeń i problemów społecznych, to:

1. **Zasada samopomocy** – przejawia się w istnieniu i rozwoju pomocy wzajemnej ludzi zmagających się z podobnymi problemami życiowymi oraz pomocy silniejszych dla słabszych; zazwyczaj w ramach niewielkich nieformalnych grup.
2. **Zasada przezorności** – oznacza, że bezpieczeństwo socjalne jednostki nie może być tylko efektem świadczeń ze strony społeczeństwa, ale wynikać powinno także z odpowiedzialności człowieka za przyszłość własną i rodziny.
3. **Zasada solidarności społecznej** – najczęściej rozumiana jako przenoszenie konsekwencji, niekiedy utożsamiana z solidaryzmem społecznym, oznaczającym wyższość wspólnych interesów członków społeczeństwa nad interesami poszczególnych klas lub warstw.
4. **Zasada pomocniczości** – oznacza przyjęcie określonego porządku, w jakim różne instytucje społeczne dostarczają jednostce wsparcia, gdy samodzielnie nie jest w stanie zaspokoić swoich potrzeb; w pierwszej kolejności pomoc powinna pochodzić od rodziny, a następnie od społeczności lokalnej, a na końcu od państwa.
5. **Zasada partycypacji** – wyraża się w takiej organizacji życia społecznego, która poszczególnym ludziom zapewnia możliwość pełnej realizacji swoich ról społecznych, natomiast poszczególnym grupom pozwala zająć równoprawne z innymi miejsce w społeczeństwie.

6. **Zasada samorządności** – stanowi realizację takich wartości, jak wolność i podmiotowość człowieka, a wyraża się w takiej organizacji życia społecznego, która jednostkom i grupom gwarantuje prawo do aktywnego udziału w istniejących instytucjach społecznych oraz tworzenia nowych instytucji w celu skuteczniejszego zaspokajania potrzeb i realizacji interesów.
7. **Zasada dobra wspólnego** – przejawia się w takich działaniach władz publicznych, które uwzględniają korzyści i interesy wszystkich obywateli i polegają na poszukiwaniu kompromisów tam, gdzie interesy te są sprzeczne.
8. **Zasada wielosektorowości** – polega na równoczesnym funkcjonowaniu publicznych podmiotów polityki społecznej, organizacji pozarządowych i instytucji rynkowych, które dostarczają środków i usług służących zaspokajaniu potrzeb społeczeństwa.

Polityka społeczna, jako przewodnik, czy też wskazówka działania oparta na zadeklarowanych wartościach i zasadach, określa i wyjaśnia misję, obejmuje możliwości i cele przedsięwzięć organizacyjnych, wymusza odpowiednie zachowania, nakreślając przydział odpowiedzialności i towarzyszącą temu delegację kompetencji na wszystkie poziomy organizacyjne.

Z wymienionych powyżej zasad wynikają podstawowe cele, które powinny kształtować politykę społeczną w danym środowisku lokalnym. Są to przede wszystkim:

- dążenie do poprawy położenia materialnego i wyrównywanie szans życiowych grup społeczeństwa ekonomicznie i socjalnie najsłabszych;
- prowadzenie bieżących działań osłonowych;
- dostrzeganie zagrożeń społecznych z wyprzedzeniem;
- dorównywanie do standardów unijnych i międzynarodowych.

Polityka społeczna Unii Europejskiej opiera swoje założenia na działaniach związanych z polepszeniem warunków życia, pracy i kształcenia, zapewnieniem powszechności prawa do zatrudnienia i wykształcenia, a wreszcie stworzeniem systemu zabezpieczenia społecznego. Z uwagi na przystąpienie naszego kraju do tej struktury społeczno-gospodarczej jest rzeczą oczywistą i zrozumiałą, że właśnie te wartości i zasady stanowią fundament budowy dokumentu wskazującego lokalne problemy społeczne i metody ich rozwiązywania.

W polityce społecznej terminem „problemy społeczne” oznacza się wszelkiego rodzaju dolegliwości, zakłócenia, niedogodności występujące w życiu zbiorowym. Natomiast określeniem „kwestia społeczna” wyróżnia się wśród nich te, które:

- odznaczają się szczególną dolegliwością dla potencjału osobowego społeczeństwa;
- są następstwem niedostosowania sposobu, w jaki funkcjonuje społeczeństwo, do podstawowych potrzeb indywidualnych i zbiorowych;
- nie są możliwe do rozwiązania siłami pojedynczych grup ludzkich.

W węższym znaczeniu termin „kwestia społeczna” oznacza konkretny problem o szczególnie wysokim stopniu dotkliwości dla życia i współdziałania członków społeczności. W szerszym znaczeniu termin ten oznacza natomiast sprzeczność pomiędzy zasadami obowiązującymi w danym społeczeństwie, formacji ustrojowej, czy nawet cywilizacji, a dążeniami jednostek i zbiorowości do godnego życia. Jan Danecki w publikacji „Kwestie społeczne – istota, źródła, zarys diagnozy” przyjmuje, iż źródła kwestii społecznych tkwią wewnątrz społeczeństwa, w mechanizmach życia zbiorowego i mogą być – jak każdy problem społeczny – ograniczane i

rozwiązywane we wszystkich skalach współżycia: od rodziny poprzez środowiska lokalne i zawodowe po skalę ogólnopolską, czy międzynarodową.

Mechanizmów powstawania problemów społecznych i kwestii społecznych upatrywać należy w funkcjonowaniu społeczeństwa. Są nimi przede wszystkim:

- dezorganizacja społeczeństwa;
- gwałtowna zmiana społeczna;
- opóźnienia kulturowe;
- przemiany gospodarcze wyprzedzające przemiany w sposobie myślenia i działania;
- złe funkcjonowanie instytucji politycznych, czy administracyjnych;
- niekompetencja polityków, czy urzędników państwowych;
- dysfunkcjonalność instytucji społecznych;
- dominacja grup społecznych, eksploatacja, wyzysk;
- nierówności społeczne, niesprawiedliwość społeczna;
- złe funkcjonowanie instytucji edukacyjnych;
- nieprzystosowanie do pełnienia określonych ról społecznych.

Funkcjonujące w środowisku lokalnym kwestie i problemy społeczne prowadzą do wykluczenia społecznego, czyli sytuacji uniemożliwiającej lub znacznie utrudniającej jednostce lub grupie zgodne z prawem pełnienie ról społecznych, korzystanie z dóbr publicznych i infrastruktury społecznej, gromadzenie zasobów i zdobywanie dochodów w godny sposób. Środkiem umożliwiającym przeciwdziałanie tej sytuacji jest integracja społeczna oparta na zasadach dialogu, wzajemności i równorzędności.

Podejmowane w tym celu działania wspólnotowe służą budowie społeczeństwa opartego na demokratycznym współuczestnictwie, rządach prawa i poszanowaniu różnorodności kulturowej. W społeczeństwie tym obowiązują i są realizowane podstawowe prawa człowieka i obywatela oraz skutecznie wspomaga się jednostki i grupy w realizacji ich celów życiowych.

Polityka społeczna winna być realizowana poprzez działania:

- prewencyjne,
- wczesną interwencję,
- interwencję kryzysową,
- integrację społeczną i zawodową.

Przygotowując dokument programowy, wskazujący kierunki działań samorządu w kształtowaniu i realizacji lokalnej polityki społecznej, nie można nie wspomnieć o wartości podstawowej, która posłużyła autorom za fundament przy jego opracowywaniu. Wartością tą jest zasada wspierania rodziny jako najważniejszej komórki społecznej. Jest ona głównym przesłaniem niniejszego dokumentu, gdyż od wspierania siły rodziny należy rozpocząć każdy rodzaj oferowanej pomocy.

1.2. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO –PRAWNE TWORZENIA STRATEGII

Obecnie wiele aktów prawnych reguluje zadania szeroko podjętej pomocy społecznej oraz innych dziedzin sfery społecznej takich jak: zdrowie, edukacja, rynek pracy, sport, kultura itd. Większość zadań realizowana jest przez samorządy terytorialne z dochodów własnych, subwencji i dotacji. Do realizacji zadań przewidziano również liczne programy m.in. takie jak:

- krajowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- program pomocy państwa w zakresie dożywiania;
- program opieki nad dzieckiem i rodziną, w tym min. Karta Dużej Rodziny.

Poza programami wynikającymi z przepisów ustawowych opracowano szereg programów resortowych, których powodzenie jest możliwe wyłącznie przy zaangażowaniu władz lokalnych, a nie tylko instytucji rządowych. Samorządy mają również obowiązek opracowania własnych programów takich m.in. jak:

- program współpracy z organizacjami pozarządowymi;
- gminny program wspierania rodziny;
- gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
- gminny program przeciwdziałania narkomani.

Wielkość i różnorodność programów kierowanych do społeczności lokalnych wymaga sprawnej koordynacji. Różnorodność problemów społecznych występujących w gminie powoduje konieczność wzięcia pod uwagę także innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie problemów społecznych w przyszłości. Są to m.in.:

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2016r., poz.930 ze zm.), określa zakres zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, do których m.in. należy opracowanie i realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnie- go ryzyka.

- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j.Dz. U. z 2015 r., poz. 1286 ze zm.) Ustawa określa, że zadania w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności: tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokojenie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu, działalność wychowawczą i informacyjną, ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych, ograniczanie dostępności alkoholu;

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 224 ze zm.) Ustawa określa, że przeciwdziałanie narkomanii realizuje się poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej;

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015r., poz.1390). Ustawa ma na celu zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inicjowanie i wspieranie działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie;

- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2016r., poz.1828). Zadania określone w ustawie realizowane są poprzez zatrudnienie socjalne, przez co należy rozumieć zapewnienie osobom wykluczonym społecznie możliwość uczestnictwa w zajęciach prowadzonych przez centra integracji społecznej i kluby integracji społecznej;
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2014r. poz.1118 ze zm.). Ustawa reguluje zasady prowadzenia działalności pożytku publicznego przez organizacje pozarządowe i korzystania z tej działalności przez organy administracji publicznej. Ustawa reguluje również warunki wykonywania świadczeń przez wolontariuszy oraz korzystania z tych świadczeń;
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r., poz. 645 ze zm.). Ustawa określa zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej;
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2017 r., poz.1952 ze zm.), ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń;
- Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2017 r., poz. 2092), ustawa określa warunki nabywania prawa do zasiłku dla opiekuna oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń;
- Ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionych do alimentów (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 489 ze zm.), ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń oraz regulacje dotyczące prowadzenia postępowania wobec dłużników alimentacyjnych;
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz.1851) ustawa określa warunki nabywania prawa do świadczenia wychowawczego oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń;
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2016r. poz. 785 ze zm.), określa warunki realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych;
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016, poz.1860), która wprowadza wsparcie w postaci jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia ciężko chorego dziecka;
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2016r. poz.575 ze zm.); która w sposób kompleksowy reguluje problematykę wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w tym: działania profilaktyczne skierowane do rodzin zagrożonych dysfunkcją lub przeżywających trudności, zbudowanie mechanizmów pracy z rodziną dziecka, organizację systemu pieczy zastępczej oraz problematykę usamodzielnień pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej;
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j.Dz. U. z 2015r. poz.581 ze zm.);

- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2016r., poz.546 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz.721 ze zm.);
- Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 599.).

Oprócz wspomnianych aktów prawnych przy realizacji strategii może zachodzić potrzeba odwołania się do innych ustaw i aktów prawnych z zakresu ochrony zdrowia, oświaty i edukacji publicznej, czy też budownictwa socjalnego.

Opracowując lokalną strategię rozwiązywania problemów społecznych, uwzględniono dokumenty programowe, w których akcentuje się konieczność zapewnienia dialogu i partnerskiej współpracy instytucji rządowych, samorządowych, organizacji pozarządowych oraz biznesu. Uznaje się także za niezbędną partnerską współpracę z osobami podlegającymi wykluczeniu społecznemu.

1.3. PRZESŁANKI WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Konstruując strategię rozwiązywania problemów społecznych gminy, należy pamiętać, że nie jest to jedyny dokument w obszarze polityki społecznej, którego skutki będą dotyczyły jej mieszkańców. Krytyczna analiza dokumentów programowych powstających na poziomie kraju, województwa, czy powiatu pozwala na skuteczniejsze programowanie działań na poziomie lokalnym w taki sposób, by nie powielać pewnych działań, ale wpisywać się własnymi propozycjami programowymi w już funkcjonującą rzeczywistość formalnoprawną. Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sulęczyno na lata 2018-2022 jest zgodna w swych założeniach i proponowanych kierunkach działań z następującymi dokumentami:

- Strategia Rozwoju Kraju 2020, przedstawione są cele i priorytety rozwoju społeczno-gospodarczego Polski w najbliższej dekadzie oraz warunki, które powinny ten rozwój zapewnić. Strategia Rozwoju Kraju 2020 za konieczne uznaje kompleksowe ujęcie działań w zakresie bezpieczeństwa socjalnego obywateli znajdujących się szczególnie w trudnej sytuacji życiowej, której nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, której celem jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia. W ramach tego obszaru mają być realizowane działania zmierzające do poprawy mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne. Przyjmuje się, że proces wdrożenia strategii będzie obejmował takie działania, jak:
 - różnorodne formy zachęcania obywateli do zwiększania swojej aktywności na forum publicznym,

- rozwijanie i promocja indywidualnej filantropii, wolontariatu, jak i społecznej odpowiedzialności biznesu,
- wspieranie rozwoju przedsiębiorczości społecznej i innych form przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i zawodowemu, w tym różnorodnych form samopomocy,
- stworzenie rozwiązań zmierzających do wypracowania i wdrożenia systemu wsparcia dla poradnictwa prawnego i obywatelskiego, ułatwienie działalności organizacji obywatelskich.
- wydłużenie aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej, jakości funkcjonowania osób starszych,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji, którego celem jest ograniczenie ubóstwa i wykluczenia społecznego poprzez działania zmierzające do zwiększenia zatrudnienia oraz do wzrostu spójności społecznej.
- Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, jej celem jest: właściwie funkcjonująca rodzina, integrująca rola polityki społecznej, włączenie społeczne osób niepełnosprawnych oraz aktywni seniorzy.
- Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób starszych na lata 2014-2020, którego celem jest poprawa jakości i poziomu życia osób starszych dla godnego starzenia się poprzez aktywność społeczną.
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Kartuskim na lata 2014-2020
- Strategia Rozwoju Gminy Sulęcyno na lata 2015-2025, której celem strategicznym jest poprawa jakości życia mieszkańców gminy – poprzez wzrost liczby mieszkańców biorących aktywny udział w działalności organizacji pozarządowych, rozwój usług społecznych, edukacja przedszkolna oraz żłobki, służba zdrowia czy sfera infrastruktury kultury i rekreacji dla mieszkańców. Potrzeba poprawy opieki nad dziećmi najmłodszymi w postaci niedostatecznie obecnie rozwiniętej bazy przedszkolnej oraz żłobków i poszerzenia zakresu dostępu do usług medycznych (specjalistycznych) oraz rozwój ofert spędzania wolnego czasu, zwłaszcza w mniejszych miejscowościach oddalonych od Sulęcyna.
- Program współpracy Gminy Sulęcyno z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi art.3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2017, głównym celem jest budowanie i wzmacnianie dialogu społecznego pomiędzy Organizacją a Gminą oraz korzystanie z potencjału instytucjonalnego gminnych organizacji pozarządowych dla skutecznej realizacji zadań publicznych.
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015-2020
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2016 rok
- Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Sulęcyno na lata 2018-2020, którego celem jest zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny i zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.
- Powiatowy Program Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy 2014-2020, w programie określono kierunki działań, mające na celu wspieranie przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy w powiecie oraz zwiększenie efektywności działań na rzecz wspierania aktywności zawodowej osób bezrobotnych.

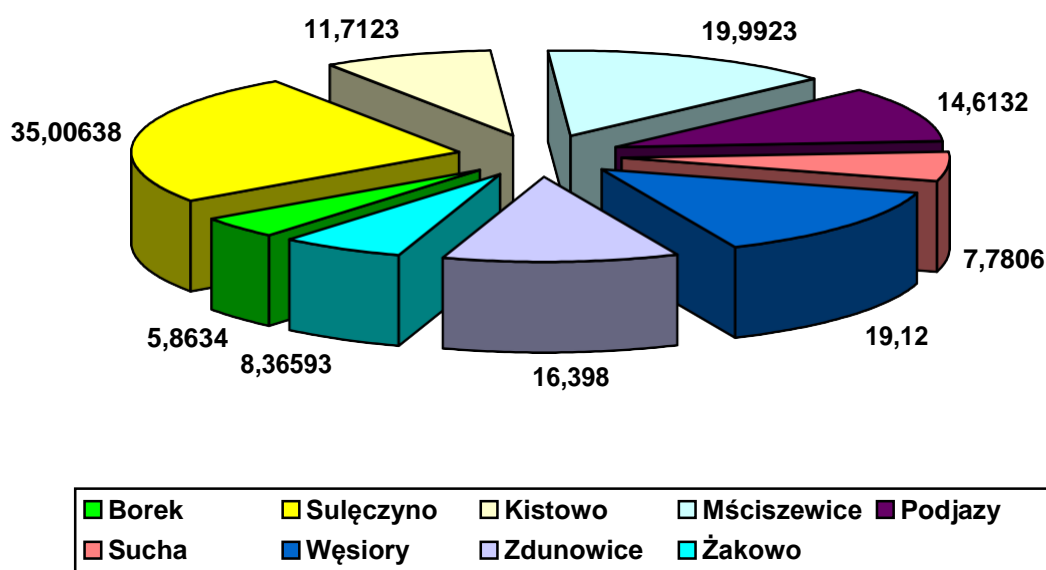
2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

Część diagnostyczna zawiera diagnozę problemów społecznych gminy. Diagnoza została oparta na badaniu źródeł zastanych oraz analizie skonstruowanych specjalnie do tego celu ankiet i wywiadów.

2.1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Sulęczyno położona jest w południowo-zachodniej części powiatu kartuskiego, w środkowej części województwa pomorskiego na terenie Pojezierza Kaszubskiego. Zajmuje powierzchnię 131,31 km², co stanowi 11,72% powierzchni powiatu kartuskiego i 7% powierzchni całego województwa pomorskiego. Na powierzchnię tę składa się 9 sołectw i 25 miejscowości, z których największą jest siedziba władz gminy- miejscowość Sulęczyno.

Struktura gminy Sulęczyno z uwzględnieniem powierzchni wchodzących w jej skład sołectw (w km²)

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulęczyźnie

Obszar gminy Sulęczyno jest jednym z najwyższych położonych terenów w województwie pomorskim. Najwyższe na terenie gminy wzniesienie ma wysokość 244,6 m n.p.m i znajduje się w okolicach na północ od miejscowości Mściszewice.

Gmina charakteryzuje się typowo polodowcowym krajobrazem. Są tu liczne pagórki i doliny, które wypełniła woda, tworząc ponad 40 zbiorników, z których większą część stanowią jeziora. Największe z nich to: Gowidlińskie, Mausz i Węgorzyno. Typowe dla polodowcowego krajobrazu są także liczne moreny czołowe, denne oraz rynny jeziorne czy doliny rzeczne. Charakterystyczne są także głązy narzutowe, które tworząc tzw. „cyrk lodowcowy”, zostały objęte częściową ochroną jako rezerwat geologiczny. W pobliżu wsi Sulęczyno występuje kompleks torfowiskowy o powierzchni ok. 50 ha z licznymi chronionymi gatunkami flory. Jest to teren planowanego rezerwatu przyrody pod nazwą „Mechowiska Sulęczyńskie”.

Wysokiej klasy zabytkiem na terenie gminy Sulęczyno jest cmentarzysko Kultury Łużyckiej z okr. z III w p.n.e. w Mściszewicach oraz cmentarzysko z okresu I/III wieku n.e z cennymi kurhanami i kręgami kamiennymi w Węsiorach. Interesujące są także wały po grodzisku średniowiecznym we wsi Podjazzy. Znajdują się tu także liczne pomniki przyrody w postaci wiekowych drzew. O charakterze Sulęczyzna i jego urodzie stanowią też liczne domy mieszkalne z końca XIX w. i początków XX w. wraz z kościołem gotyckim, które wpisane zostały do rejestru

zabytków województwa pomorskiego.

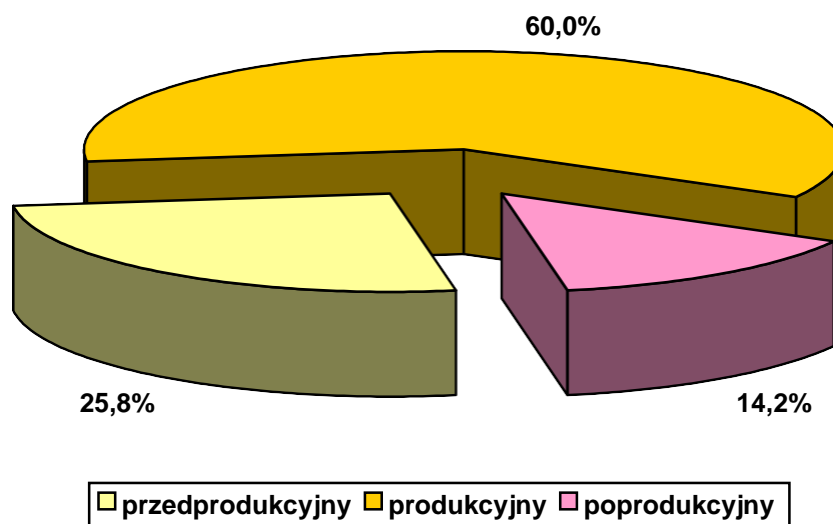
Dzięki bardzo urozmaiconemu krajobrazowi gmina jest atrakcyjnym miejscem wypoczynku weekendowo-wakacyjnego ze szczególnym wskazaniem na aktywny wypoczynek nad wodą. Na terenie gminy zarejestrowanych jest 388 podmiotów gospodarczych, w sektorze rolniczym, przemysłowym i budowlanym.

Gmina Sulęczyno posiada rozbudowaną ofertę turystyczną. W ofercie znajdują się ośrodki wypoczynkowe, pola namiotowe oraz kwatery agroturystyczne.

2.2. DEMOGRAFIA

Poniżej prezentujemy sytuację demograficzną gminy Sulęczyno.

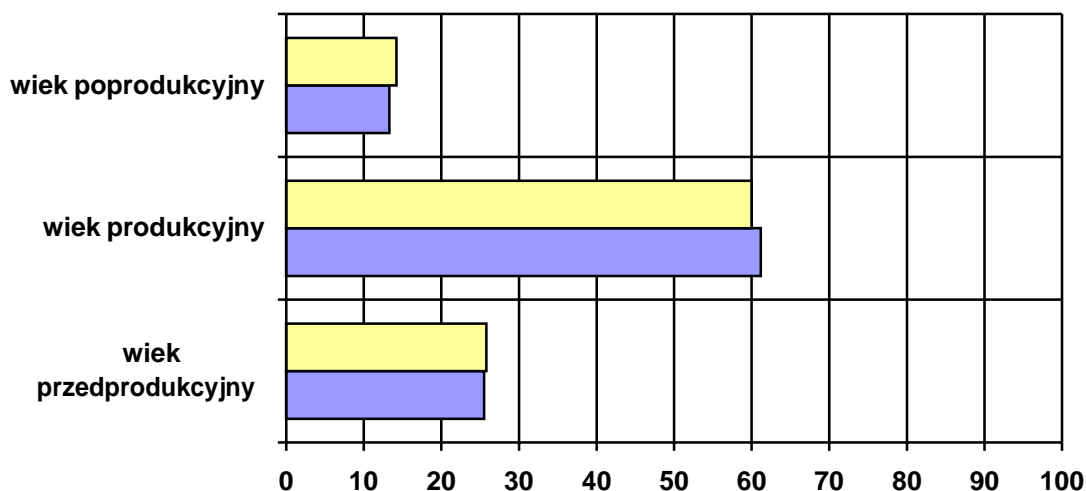
Struktura wiekowa mieszkańców gminy Sulęczyno w 2016 roku.

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulęczyńcu

Gminę Sulęczyno zamieszkuje 5386 mieszkańców, z czego 25,79 procent to dzieci i młodzież, 60,1 procent ludności osiągnęło wiek produkcyjny, a 14,20 procent wiek poprodukcyjny. Gmina Sulęczyno należy do gmin w których, zauważalny jest systematyczny wzrost liczby urodzeń. Z danych procentowych wynika, iż struktura wiekowa mieszkańców Sulęczyńcu jest pozytywna, co przejawia się większej liczbie osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym w porównaniu z osobami w wieku poprodukcyjnym.

Struktura wiekowa mieszkańców gminy Sulęczyno na tle powiatu w 2016 roku (w procentach)

Badania własne

W gminie Sulęczyno odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym kształtuje się na tym samym poziomie, zaś w wieku poprodukcyjnym w zestawieniu ze średnią powiatu kartuskiego tylko nieznacznie wyższy, w gminie wynosi 14,20 % natomiast w powiecie 13,30 %. Należy pamiętać, że struktura wiekowa ulega zmianom i trzeba ją analizować w zestawieniu z pozostałymi danymi demograficznymi. Tymczasem wśród głównych czynników kształtujących sytuację demograficzną należy wymienić przede wszystkim spadek dzietności rodzin występujący w całym kraju, spadek umieralności i systematyczny wzrost przeciętnej długości trwania życia. W 2016 r. w Polsce mężczyźni żyli przeciętnie 73,9 lat, natomiast kobiety 81,9 lat. Przeciętne trwanie życia noworodka zarówno płci męskiej, jak i żeńskiej zwiększyło się w stosunku do roku poprzedniego o 0,3 roku. W porównaniu z 1990 r. żyjemy dłużej odpowiednio o 7,7 i 6,7 lat. Malejąca dzietność i wzrastająca długość życia powodują starzenie się społeczeństwa, które będzie zauważalne także w gminie Sulęczyno w perspektywie najbliższych kilkunastu lat.

2.3. PROBLEMY SPOŁECZNE IDENTYFIKOWANE PRZEZ OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

Według ustawy o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art. 2. 1). Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. (art. 3. 1).

Ustawa o pomocy społecznej stwierdza, że udziela się pomocy osobom i rodzinom w szczególności z powodu: 1) ubóstwa; 2) sieroctwa; 3) bezdomności; 4) bezrobocia; 5) niepełnosprawności; 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby; 7) przemocy w rodzinie; 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności; 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w

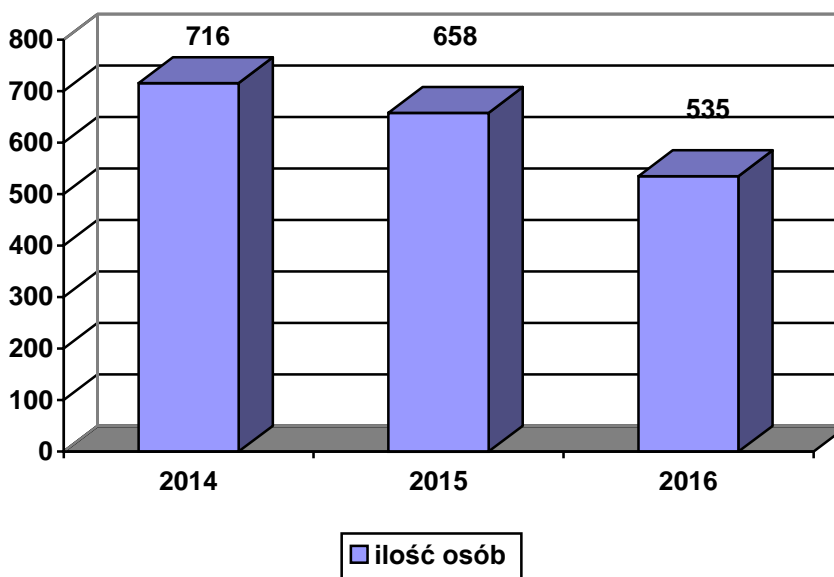
rodzinach niepełnych lub wielodzietnych; 10) braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze; 11) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą; 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego; 13) alkoholizmu lub narkomanii; 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej; 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Sulęczyno odpowiedzialny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Do jego obowiązków należy: prowadzenie diagnostyki jednostkowej i środowiskowej, bezpośrednie i pośrednie udzielanie świadczeń (w tym organizowanie opieki i usług domowych), współpraca z organizacjami i instytucjami, a zwłaszcza z samorządem lokalnym oraz aktywizowanie środowiska lokalnego.

W Gminie Sulęczyno liczba osób objętych pomocą na przestrzeni lat 2014-2016 systematycznie spada. Jako przyczynę spadku należy upatrywać w niskim kryterium dochodowym uprawniającym do świadczeń z pomocy społecznej jak i poprawą sytuacji materialno-bytowej, ze względu na przyznawane świadczenie wychowawcze „500+” oraz prace za granicą.

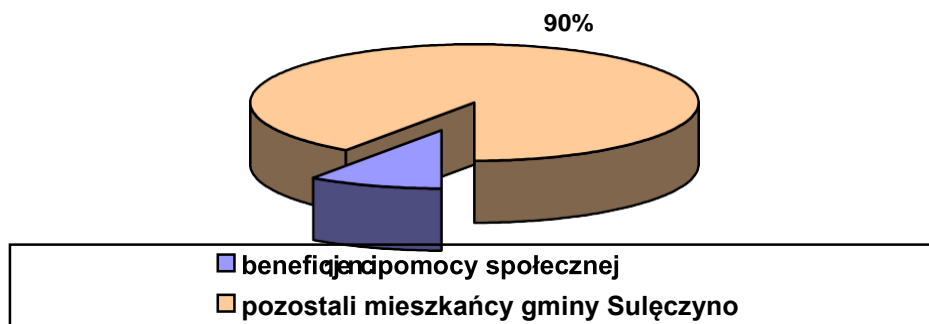
Ogółem na przestrzeni ostatnich lat pomocą społeczną w gminie objęto następującą liczbę osób: w roku: 2014 – 716, 2015 - 658, a w roku 2016 – 535.

Osoby objęte pomocą społeczną w latach 2014-2016

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulęczyne

Beneficjenci pomocy społecznej w porównaniu z ogółem mieszkańców gminy w 2016 r.

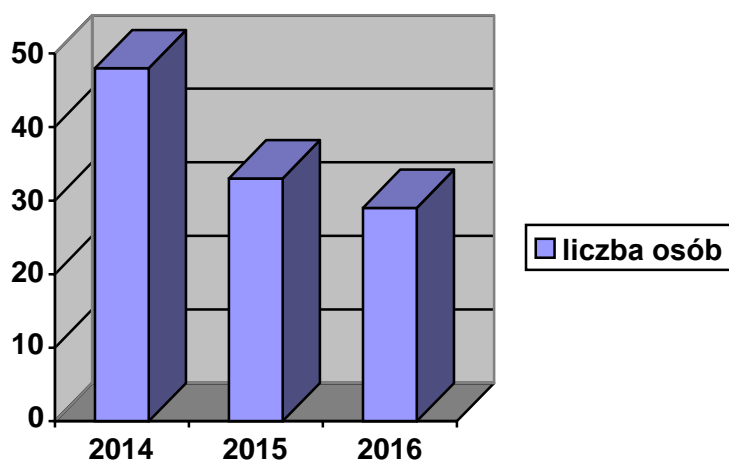

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulęcynie

Analizując liczbę osób pozostających w rodzinach objętych pomocą społeczną, można założyć (uwzględniając oczywiście sytuację, w której jedna rodzina może korzystać z pomocy kilkakrotnie w ciągu roku) co dziesiąty mieszkaniec Gminy Sulęcyno korzysta ze wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej.

Wśród przyznawanych świadczeń z zakresu pomocy społecznej należy wymienić:

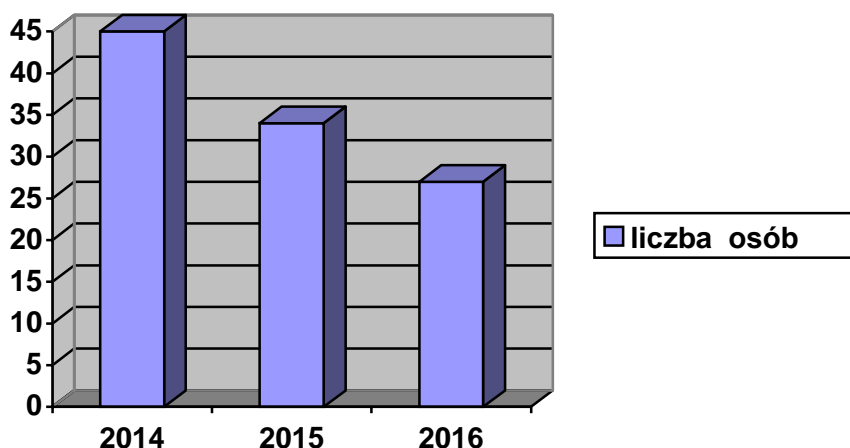
- zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej lub w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli **jej dochód** jest niższy od kryterium dochodowego - w rodzinie- różnica między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulęcynie

Liczba osób korzystających z tej formy pomocy z roku na rok maleje, jednak kwota świadczeń ma tendencje wzrostową.

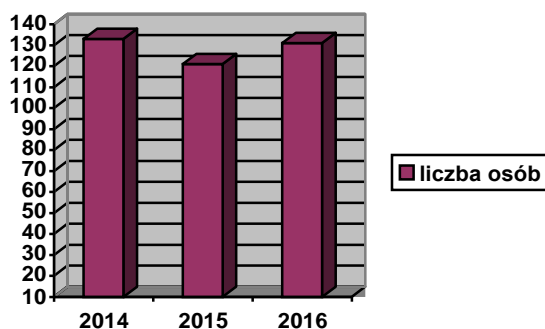
- zasiłek okresowy, przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej lub w rodzinie, ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego zaś w rodzinie- różnica między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem rodziny.

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulęczynie

Zarówno liczba osób korzystających z tej formy pomocy jak i kwota świadczeń z roku na rok maleje.

- zasiłek celowy, może być przyznany osobie albo rodzinie, na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków, leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów, napraw w mieszkaniu, na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym i innym nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń, kosztów pogrzebu, a także w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej. w szczególnie uzasadnionych przypadkach może być przyznany osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe specjalny zasiłek celowy,

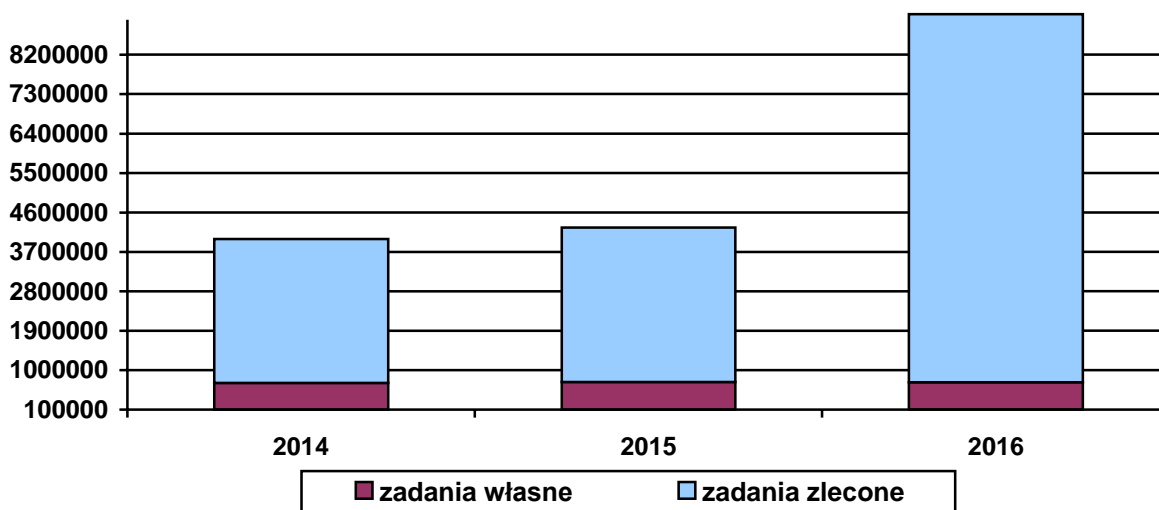

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulęczynie

- usługi opiekuńcze są przyznane osobie, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić, z częściową odpłatnością,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze, dla osób z zaburzeniami psychicznymi, należą do zadań zleconych zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę,
- opłata za pobyt w DPS,
- dożywianie uczniów, tę formę pomocy przyznaje się celem poprawy poziomu życia osób i rodzin w zależności od sytuacji rodzinnej i dochodowej. Pomoc udzielana jest w ramach programu wieloletniego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulęczynie prowadzi dożywianie uczniów w 5 szkołach podstawowych: Podjazy, Węsiory, Borek Kamienny, Mściszewice i Sulęczyno i w 2 gimnazjach: Mściszewice, Sulęczyno,
- wynagrodzenie dla opiekuna,
- odpłatność za umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej,
- pomoc w postaci wydawania decyzji z zakresu opieki zdrowotnej.

Wielkość środków finansowych przeznaczonych przez Ośrodek Pomocy Społecznej na różne formy pomocy w latach 2014-2016 przedstawia poniższy wykres.

Wydatki w zł na pomoc społeczną w latach 2014-2016

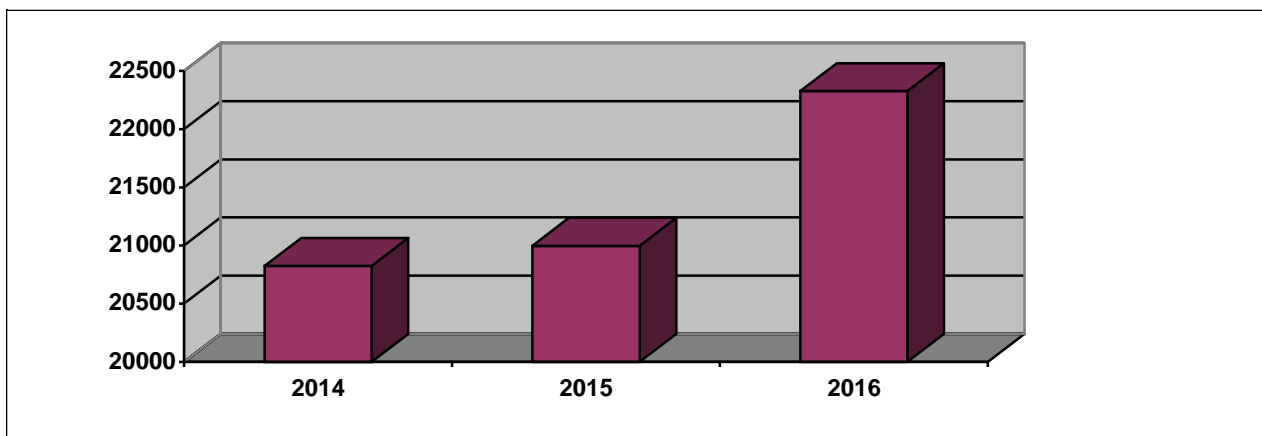
Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulęczynie

Na wykresie przedstawiono wysokość środków finansowych wydatkowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulęczynie na pomoc społeczną, uwzględniając kwoty na realizację zadań własnych gminy i zadań zleconych gminie.

Analizując wysokość nakładów przeznaczonych na pomoc społeczną w gminie, należy zauważyć, iż w latach 2014-2016 uległy one zwiększeniu. Wpływ na taki stan rzeczy miał m.in. wzrost kwot wydatkowanych na zadania zlecone gminie, wśród których od dnia 01.04.2016 r. do dnia 31.12.2016 r. wypłacono środki finansowe na 10391 świadczeń wychowawczych (500+) w kwocie 5 181 651 zł oraz świadczenia rodzinne, których liczba w roku 2016 wzrosła, co obrazuje

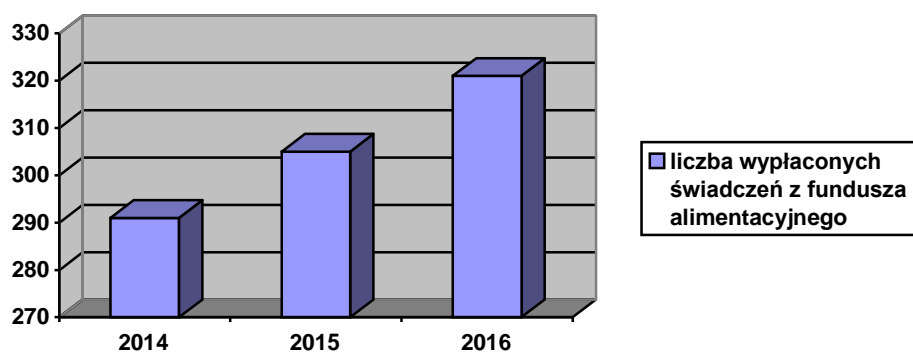
poniższy wykres. Ustawodawca podwyższył kwotę dochodu uprawniającą do pobierania świadczeń rodzinnych oraz wprowadził nowe świadczenie – świadczenie rodzicielskie.

Liczba wypłaconych świadczeń rodzinnych w latach 2014-2016

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulęczynie

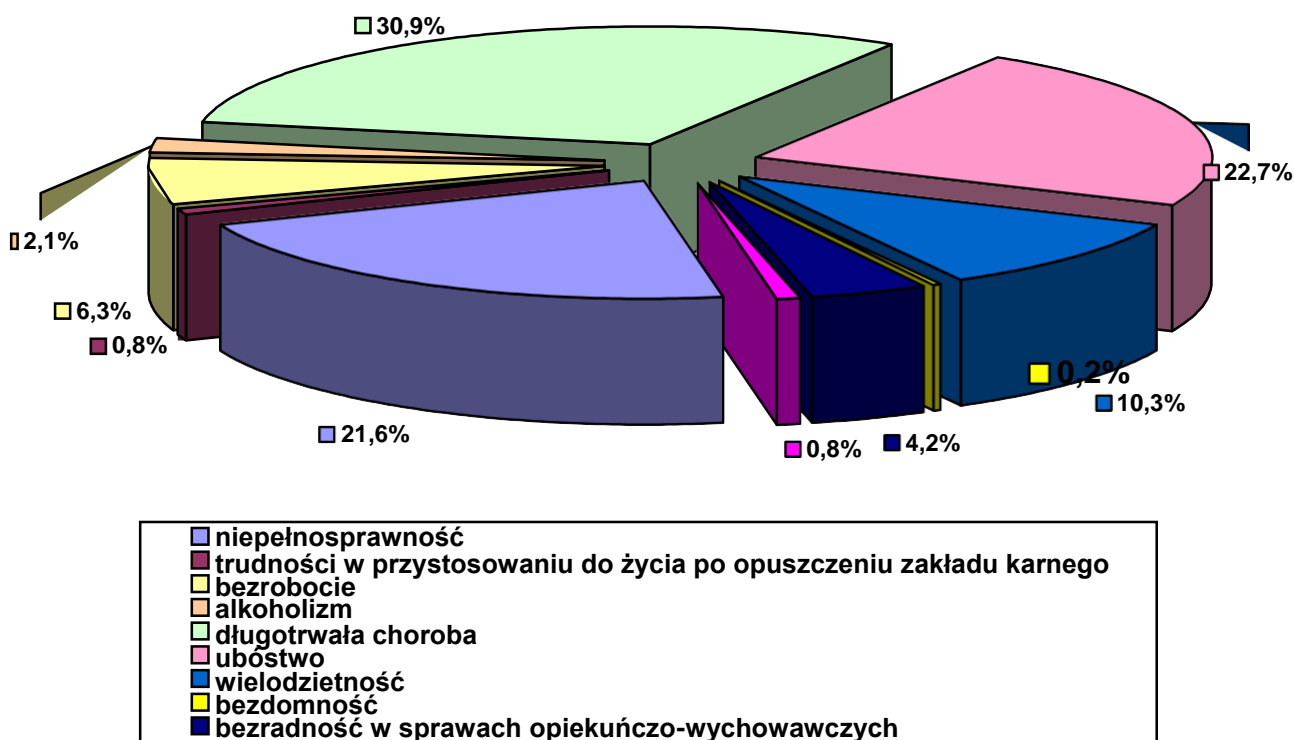
Liczba wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego 2014-2016

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulęczynie

Ustawa o pomocy społecznej zawiera listę powodów, dla których każdy mieszkaniec ma prawo skorzystać z systemu pomocy społecznej. Podstawową przesłanką przyznawania pomocy jest spełnienie kryterium dochodowego, informującego o istotnym braku środków do życia, zarówno w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jak i całej rodziny. Poniższy wykres przedstawia najistotniejsze powody udzielenia pomocy społecznej przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulęczynie w roku 2016.

Powody przyznawania pomocy społecznej w 2016 r.

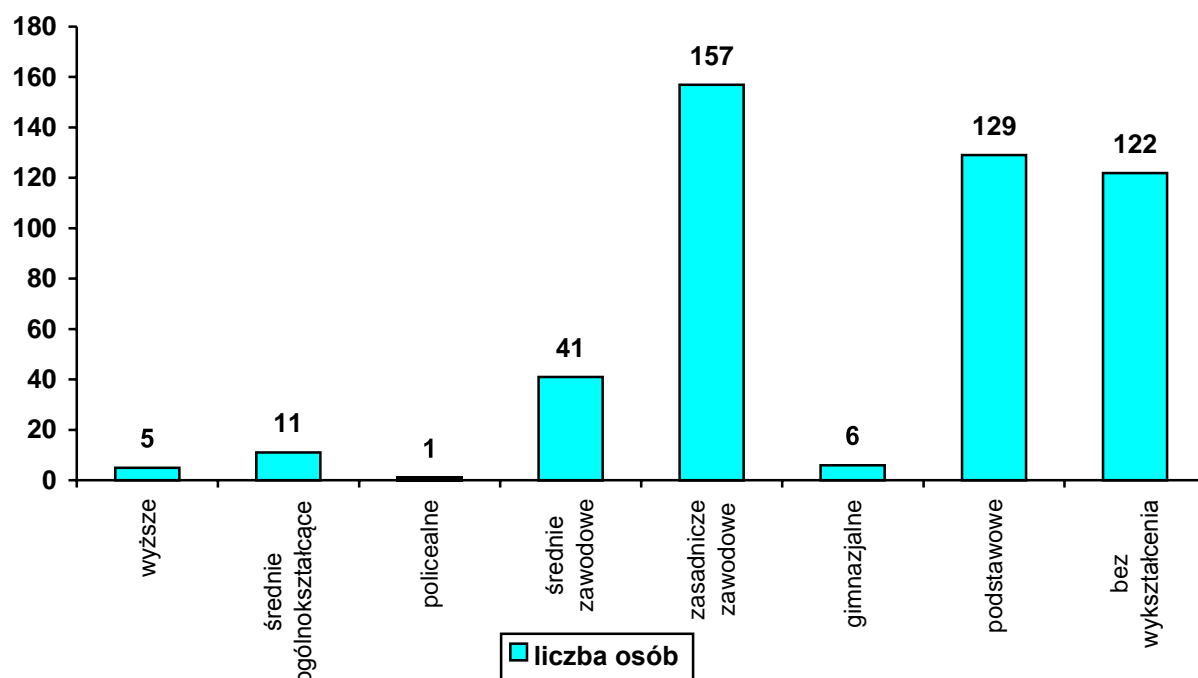

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulęczynie

Zasadniczą przyczyną w związku, z którą mieszkańcy wnoszą o pomoc z systemu pomocy społecznej jest długotrwała choroba (480 osób pozostających w 147 rodzinach). Drugim co do wielkości powodem przyznawania pomocy jest ubóstwo (399 osób w 108 rodzinach). Kwestia ubóstwa nie jest tylko indywidualnym problemem człowieka nim dotkniętego, ale niewątpliwie wpływa na życie i funkcjonowanie całej rodziny, bardzo często jest przyczyną kolejnych problemów społecznych dotyczących mieszkańców gminy Sulęczyno.

Należy podkreślić, że wskazano główne przyczyny udzielanej pomocy, w tle natomiast pozostaje niejednokrotnie niepełnosprawność oraz problem alkoholizmu.

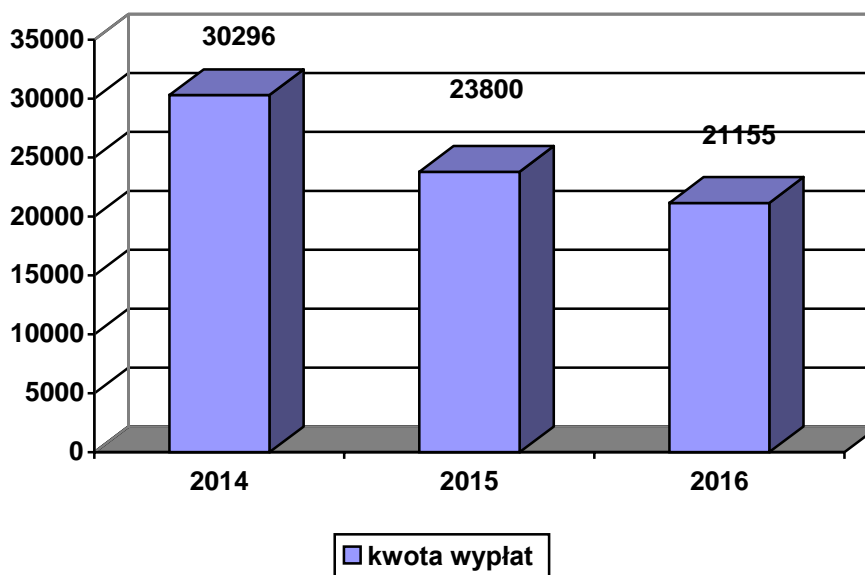
Struktura odbiorców pomocy społecznej ze względu na wykształcenie w 2016r.

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulęczynie

Ze względu na wykształcenie największą grupę beneficjentów stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym-zawodowym, duży procent stanowią świadczeniobiorcy bez wykształcenia i z wykształceniem zasadniczo zawodowym. Najmniej odbiorców znajduje się w grupie osób posiadających wykształcenie policealne. Niepokojący wydaje się być fakt, że to właśnie grupa osób z wykształceniem podstawowym i bez wykształcenia najczęściej potrzebuje wsparcia ze strony Ośrodka Pomocy Społecznej. W latach 2014-2016 Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulęczynie wypłacał również dodatki mieszkaniowe na rzecz gospodarstw domowych, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, które są formą pomocy świadczoną przez gminę.

Dodatki mieszkaniowe wypłacone w latach 2014-2016

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulęczynie

Z roku na rok malała kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych z Ośrodka Pomocy Społecznej.

Jednym z głównych zadań w zakresie pomocy społecznej jest wykonywanie pracy socjalnej. Praca socjalna dotyczy niemal każdej rodziny zgłaszającej się o pomoc do Ośrodka. Jest to jedna z bardzo ważnych i pracochłonnych form pomocy, polegająca przede wszystkim na dostarczeniu do świadomości klienta, że pracownik chce i może mu pomóc, pod warunkiem, że on sam zaangażuje się w proces zmian.

Praca socjalna świadczona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej, ukierunkowana na przywrócenie utraconej lub ograniczonej zdolności samodzielnego funkcjonowania w środowisku społecznym.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny. W kontrakcie socjalnym opracowuje się ocenę sytuacji osoby lub rodziny oraz formułuje cele, które ma osiągnąć osoba lub rodzina dla przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej. W roku 2016 praca socjalna była prowadzona w 85 środowiskach. W około 65% przypadkach pracownikom udało się nawiązać współpracę ze środowiskiem co w efekcie przyniosło znaczną poprawę sytuacji rodzinnej, czy bytowej podopiecznych.

Ośrodek Pomocy prowadzi współpracę z organizacjami pozarządowymi i z różnymi organami i instytucjami w celu pomocy podopiecznym: z Urzędem Gminy, Policją, szpitalami, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym, Zespołami Szkół, Szkołami, Gminnym Ośrodkiem Kultury, sądem, kuratorami sądowymi, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, itp. W ramach współpracy z organizacją pozarządową - Parafialnym Zespołem Caritas przy parafii p. w. Św. Trójcy w Sulęczynie Ośrodek zajmuje się rozdysponowaniem używanej odzieży, obuwiem, meblami, itp. pozyskanych od mieszkańców gmi-

ny. Natomiast w ramach aktywizacji zawodowej zorganizowano wspólnie z pracownikami Urzędu Gminy prace społeczno-użyteczne dla 6 bezrobotnych osób. Od 2012 roku, w związku z porozumieniem zawartym z Powiatowym Urzędem Pracy w Kartuzach pracownicy mają dostęp do danych osobowych osób bezrobotnych i poszukujących pracy, znajdujących się w elektronicznej bazie danych PUP.

Pracownicy ośrodka pomocy na bieżąco udzielają petentom informacji o możliwości uzyskania pomocy i wymaganej dokumentacji oraz procedurze załatwiania spraw.

2. 4. KWESTIA OSÓB BEZROBOTNYCH

W ostatnich latach sytuacja osób bezrobotnych na lokalnym rynku pracy zmienia się dynamicznie. Początkowo (lata 1997-2003) wystąpił wzrost bezrobocia, lecz po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej nastąpił systematyczny jego spadek. W roku 2008 nastąpiło kolejne załamanie związane z trudną sytuacją ekonomiczną, jednak było zdecydowanie mniejsze. Obecnie bezrobocie w powiecie kartuskim należy do najniższych w województwie pomorskim i w kraju, co również przekłada się na stopę bezrobocia w gminie Sulęcyno. Sytuacja taka nie dokonała się samoczynnie. Wpłynęły na to uwarunkowania zewnętrzne takie jak: wstąpienie Polski do Unii Europejskiej, migracja ludności za granicę, czy dobra sytuacja gospodarcza w województwie pomorskim oraz czynniki wewnętrzne takie jak planowane i skuteczne działania samorządów we współpracy z partnerami rynku pracy, przy zaangażowaniu środków krajowych i europejskich.

Bezrobotnym, zgodnie z definicją ustawową, jest osoba pozostająca bez pracy, ale jednocześnie zdolna i gotowa do jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu. Bezrobocie, przyczyniając się do zubożenia materialnego, w bezpośredni sposób wpływa na poziom życia rodzin, wywierając negatywne skutki zwłaszcza w postaci:

- dezintegracji rodziny,
- zmniejszenia siły wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny,
- zwiększenia ryzyka zaistnienia patologii życia społecznego.

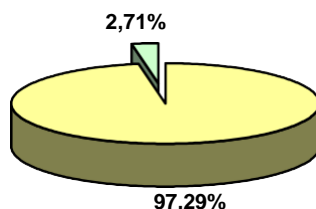
Długookresowe bezrobocie ma wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka bezrobotnego oraz jego rodzinę. Jednym z pierwszych skutków utraty pracy jest obniżenie standardu życia rodziny, także wtedy, gdy otrzymywane są świadczenia kompensujące płacę. Sytuacja materialna osób dotkniętych bezrobociem zależy od ich standardu życia w czasie trwania zatrudnienia, a zwłaszcza od posiadanych dóbr trwałego użytku, oszczędności i długów. Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osoby nim dotkniętej, lecz także całej rodziny. Pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy, co przejawia się problemami opiekuńczo-wychowawczymi, przemocą, czy zanikiem autorytetu rodzicielskiego. Może także prowadzić do rozpadu rodziny. W tych okolicznościach pojawia się również groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorców osobowych, a w konsekwencji dziedziczenia statusu bezrobotnego.

Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych to między innymi pomoc w planowaniu nowych koncepcji życia zawodowego, rozbudzanie motywacji do działania ukierunkowanego na zatrudnienie oraz technika kontaktu, która pozwala na uzależnienie pomocy – formy, wysokości i okresu wypłacania świadczenia – od aktywności bezrobotnego i jego rodziny.

Niepokojący jest wpływ bezrobocia na zachowania patologiczne. Szczególnie niebezpiecznym zjawiskiem staje się przemoc w rodzinie. Długie pozostawanie bez pracy stymuluje procesy dezintegracji życia rodzinnego. Przymusowa bezczynność zawodowa i nieuregulowany tryb życia wywołują zachowania dewiacyjne, skierowane na rodzinę i lokalne środowisko społeczne. Negatywne emocje związane z sytuacją bezrobocia przenoszone są na najbliższych – ofiarami przemocy i złego traktowania są najczęściej kobiety i dzieci. Długotrwałe bezrobocie, z jego negatywnymi konsekwencjami psychospołecznymi, wymaga stosowania odpowiednich form oddziaływań.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kartuzach na dzień 31 grudnia 2016 r. w gminie Sulęcyno pozostawało zarejestrowanych 90 bezrobotnych, w tym 13 osób z prawem do zasiłku dla bezrobotnych. Ogółem bez pracy pozostawało więc 1,67 procent ogółu mieszkańców gminy. Należy dodać, że poziom bezrobocia odnotowany w statystykach instytucji rynku pracy może być różny od rzeczywistej liczby informującej o osobach pozostających bez pracy.

Bezrobotni i osoby aktywne zawodowo gminy Sulęcyno (stan na dzień 31 grudnia 2016r.)

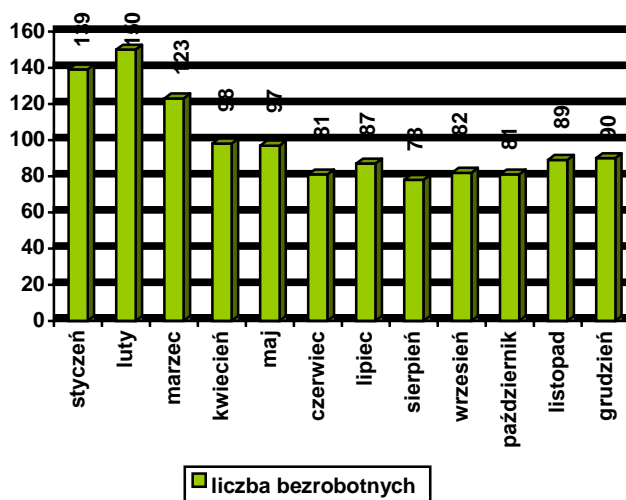

osoby w wieku produkcyjnym bezrobotni

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kartuzach

Wśród 3232 osób w wieku produkcyjnym 90 pozostaje bez zatrudnienia.

Poziom bezrobocia w gminie Sulęcyno w 2016 r.

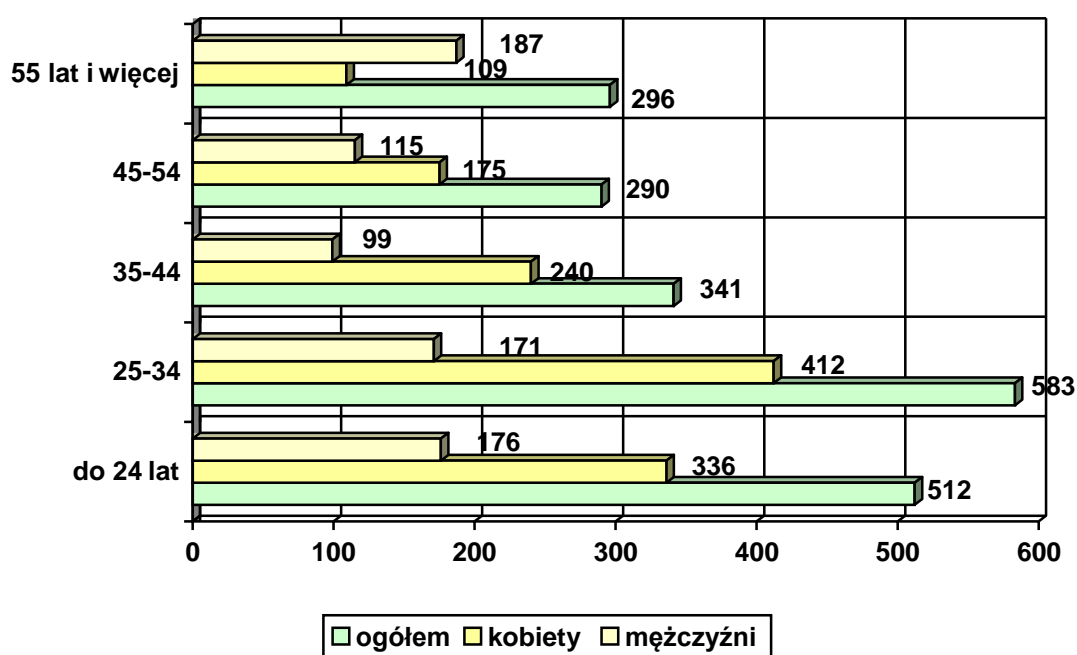
liczba bezrobotnych

Powiatowy Urząd Pracy w Kartuzach

Z danych wynika, że liczba bezrobotnych zarejestrowanych w 2016 roku zmieniała się w różnych miesiącach. W miesiącu lutym nastąpił nieznaczny wzrost liczby osób bezrobotnych, po czym od miesiąca kwietnia zauważalny jest duży spadek i tendencja malejąca utrzymywała się do czerwca, dalej w lipcu minimalnie wzrosła i na podobnym poziomie utrzymywała się do końca roku, ostatecznie w grudniu wynosiła 90.

Bezrobocie w gminie Sulęcyno przez ostatnie lata wykazuje tendencję spadkową. Związane jest to głównie z podjęciem pracy (przede wszystkim na emigracji), nie potwierdzeniem gotowości do pracy, zleceniem działań aktywizacyjnych, odmową bez uzasadnionej przyczyny podjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy.

Bezrobotni z powiatu kartuskiego według wieku zarejestrowani w PUP Kartuzy (stan na dzień 31 grudnia 2016 r.)

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kartuzach

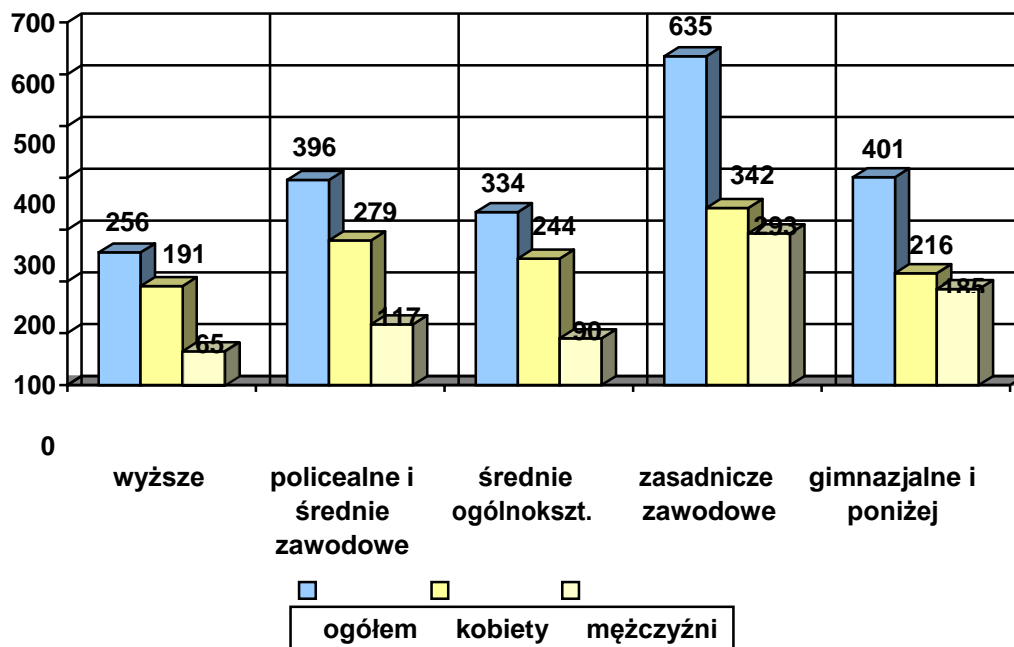
Najliczniejszą grupę pozostających bez pracy stanowią osoby młode, w wieku produkcyjnym do 25-34 lat. W rejestrach figuruje ich ogółem 583, w tym: 412 kobiet i 171 mężczyzn. Kolejną liczną grupą są osoby w wieku od 24 lat – ogółem 512 osób, z czego 336 kobiet i 176 mężczyzn.

W grupie wiekowej od 35 do 44 lat wśród zarejestrowanych bezrobotnych są 290 osoby, w tym 175 kobiet i 99 mężczyzn. W przedziale wiekowym 55 lat i więcej – 296 osób bezrobotnych, w tym 109 kobiety i 187 mężczyzn. Najmniej liczną grupę bezrobotnych stanowią osoby w przedziale wiekowym od 45 do 54 lat zewidencjonowano 290 bezrobotnych, w tym 175 kobiet i 115 mężczyzn.

Te dane oddają negatywny obraz osób młodocianych, nie posiadających wcześniejszych doświadczeń zawodowych lub jak można mniemać, że korzystają z systemów kształcenia w trybie niestacjonarnym. Niepokoi grupa osób starszych- 55 lat i więcej posiadająca niewielkie

szanse na zmianę swej sytuacji życiowej, są w wieku produkcyjnym, ale już nie mobilnym, zdecydowanie trudniej znaleźć pracę i zdobyć nowe kwalifikacje zawodowe.

Bezrobotni z powiatu kartuskiego według wykształcenia (stan na dzień 31 grudnia 2016r.)

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kartuzach

Poziom wykształcenia ma istotny wpływ na sytuację osoby na rynku pracy. Jak wskazuje wykres, najwyższe bezrobocie osiąga osób z wykształceniem zawodowym. W tym przedziale aż 635 osób posiada status bezrobotnego, z czego 342 to kobiety i 293 mężczyźni. Kolejną grupą bezrobotnych w liczbie 401 są osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej, wśród nich są 216 kobiet i 185 mężczyzn.

Zastanawiający jest natomiast fakt istnienia dość licznej grupy osób pozostających bez pracy z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym. Osób o statusie bezrobotnego jest w tym przedziale 396, z czego 279 kobiet i 117 mężczyzn.

Z końcem 2016 roku zdecydowanie najlepszą pozycję na rynku pracy posiadały osoby z wykształceniem wyższym, tych w rejestrze bezrobotnych figurowało najmniej. Wraz z malejącym poziomem wykształcenia zwiększał się udział bezrobotnych w rejestrach Powiatowego Urzędu Pracy w Kartuzach. Zestawiając ten fakt z sytuacją na rynku pracy należy nadal zachęcać młodzież do zdobywania wykształcenia, natomiast w przypadku osób już bezrobotnych szczególnie nacisk należy położyć na szkolenia, doksztalcanie i zmianę kwalifikacji zawodowych. Ustawa o zatrudnieniu socjalnym stwarza szanse na powrót do społeczeństwa osobom, które z różnych powodów znalazły się na marginesie życia społecznego. Wychodzi również naprzeciw postulatam organizacji pozarządowych, które oczekują od państwa większego zaangażowania w aktywizację i edukację środowisk dotkniętych długotrwałym bezrobociem.

Ustawa kładzie nacisk na edukację i aktywizację środowisk marginalizowanych zawodowo i społecznie, a także na wspieranie zatrudnienia dla tych grup. Obecna regulacja ma zastosowanie przede wszystkim do osób, które nie posiadają własnych dochodów, a w szczególności osób bezdomnych w procesie wychodzenia z bezdomności, osób uzależnionych od alkoholu w procesie leczenia, osób uzależnionych od narkotyków w procesie leczenia, osób chorych psychicznie, długotrwale bezrobotnych, byłych więźniów oraz uchodźców. Tym osobom ustawa oferuje zatrudnienie socjalne, rozumiane jako uczestnictwo w Centrach Integracji Społecznej

lub jako wspierane zatrudnienie socjalne u przedsiębiorców bądź w ramach własnej działalności gospodarczej w formie spółdzielni socjalnej.

Wsparciem dla osób w trudnej sytuacji społecznej są również organizowane prace społecznie użyteczne, które przede wszystkim spełniają rolę pomocową, a także kształtują u osób bezrobotnych aktywne postawy, przywracają zdolność pełnienia ról społecznych i zawodowych. W perspektywie do 2022 roku poziom zatrudnienia i stopa bezrobocia będą zależne od kondycji gospodarki krajowej i europejskiej. Zakłada się, że po okresie obecnej recesji nastąpi poprawa sytuacji ekonomicznej w najbliższych latach, a co za tym idzie zmniejszeniu ulegnie poziom bezrobocia.

2.5. ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Definiując problem alkoholizmu, przyjmuje się, że jest to całokształt problemów związanych z używaniem napojów alkoholowych. Rozumie się przez to zarówno upośledzenie decyzji dotyczących rozpoczęcia picia alkoholu, jak i polegających na niemożności przerwania picia alkoholu. Problem alkoholizmu rozpatrywany jest w dwóch płaszczyznach:

- jako choroba alkoholowa (utrata kontroli picia, niemożność utrzymania się w abstynencji);
- jako zagadnienie spożycia napojów alkoholowych i akceptowanych przez społeczeństwo wzorów picia, co stwarza konieczność poszukiwania alkoholu.

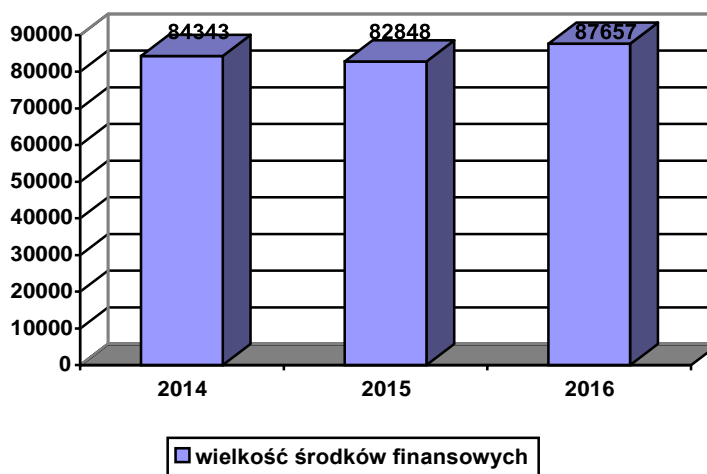
Jedną z grup dysfunkcyjnych, która objęta jest pomocą, stanowią osoby uzależnione od alkoholu. Nadużywanie napojów alkoholowych stanowi dziś bezsprzecznie jeden z poważniejszych problemów w naszym społeczeństwie. Szerzące się zjawisko alkoholizmu dotyka wielu mieszkańców kraju i nie respektuje płci, wieku ani statusu intelektualnego. Jego rozmiary i niszczycielskie działanie dają się obserwować wśród klientów pomocy społecznej.

W roku 20176 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulęczynie 10 rodzinom z problemem alkoholowym udzielił pomocy materialnej na kwotę 30 445,98 złotych.

W 2016 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyjęła jedynie 8 wniosków dotyczących skierowań na leczenie odwykowe, natomiast dla 8 osób wystąpiono do Sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Były prowadzone rozmowy członków komisji z 1 osobą nadużywającą alkoholu, będącą sprawcą przemocy. Ponadto przeprowadzono 4 kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Aby eliminować niekorzystny wpływ alkoholizmu na społeczność gminy, konieczne jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym oraz różnych form promocji zdrowego stylu życia. Ważną rolę odgrywają w tym procesie uchwalane corocznie programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz działania podejmowane przez Gminną Komisję Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach przysługujących jej uprawnień.

Środki finansowe służące rozwiązywaniu problemów uzależnień na terenie gminy Sulęczyno w latach 2014-2016

Dane Pełnomocnika Wójta Gminy ds. Profilaktyki i Uzależnień

Wielkość środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych w gminie kształtuje się na poziomie ok. 85 tys. rocznie.

W ramach prowadzonych programów edukacyjno-informacyjnych dla młodzieży w szkołach, organizowane są jednorazowe prelekcje, pogadanki – w 2016 r. skorzystało z nich 311 osób, spektakle tu liczba uczestników to 394, festyny i inne imprezy plenerowe (pozasportowe) – 1026 uczestników, imprezy sportowe – 212 uczestników, konkursy – 89 uczestników.

Na terenie gminy prowadzi działalność 30 punktów sprzedaży napojów alkoholowych w tym powyżej 18%- 20 punktów sprzedaży, ponadto wydano 9 zezwoleń jednorazowych na sprzedaż napojów alkoholowych.

W 2016 roku nie zanotowano żadnego przypadku cofnięcia zezwolenia za sprzedaż napojów alkoholowych.

Komisja realizuje postawione sobie zadania poprzez koordynację, finansowanie oraz nadzór i kontrolę realizacji programów profilaktycznych w szkołach oraz innych placówkach, a także współpracuje z innymi instytucjami w gminie w zakresie organizowania i dofinansowania imprez środowiskowych promujących trzeźwość.

Gmina zatrudnia psychologa dla dorosłych osób uzależnionych i ich rodzin, które mogą nieodpłatnie skorzystać z porady. Na terenie gminy nie jest prowadzona żadna pomoc psychologiczna dla dzieci takiej potrzeby wymagającej.

2. 6. ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW PRZEMOCY

Patrząc w przeszłość, można odnieść wrażenie, że bywały czasy, w których przemoc i zaniedbania wobec dzieci w ogóle nie miały miejsca. Z badań dotyczących rodziny, a także obserwacji życia społecznego wiadomo że ludzie bardzo niechętnie przyznają się do przemocy wewnątrz rodziny.

W Polsce trudno jest określić dokładnie skalę tego zjawiska. Co roku zgłasza się zaledwie kilkanaście tysięcy spraw o znęcanie nad rodziną, w tym samym czasie policja rejestruje około miliona awantur domowych do których jest wzywana.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje to, że:

- jest intencjonalna – przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary,
- siły są nierównomierne – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Sprawca jest silniejszy, a ofiara słabsza,
- narusza prawa i dobra osobiste – sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.),
- powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody.

Doświadczenie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony. Powszechnie przemoc traktowana jest jako akt godzący w osobistą wolność jednostki przyczyniający się do jej fizycznej, a także psychicznej szkody, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnych relacji i zmuszanie jej do zachowań niezgodnych z własną wolą. Przemoc upokarza, wywołuje cierpienie, rodząc tym samym nienawiść i pragnienie odwetu. Przemoc pojmowana jest także jako wywieranie wpływu na innych ludzi, w wyniku którego ich aktualny poziom rozwoju somatycznego i duchowego jest mniejszy niż potencjalny poziom jego rozwoju.

Można wyodrębnić różne rodzaje przemocy:

- Przemoc fizyczna – bicie, znęcanie się, głodzenie, zamykanie, kopanie, policzkowanie, szarpanie, duszenie, ciągnięcie za włosy, rzucanie przedmiotami, ale także używanie niebezpiecznych narzędzi lub grożenie ich użyciem, zadawanie bólu;
- Przemoc psychiczna – sprawowanie przez sprawcę przemocy psychicznej kontroli nad ofiarą, np. straszenie zabójstwem, użyciem przemocy, zabranie dzieci, niszczenie lub grożenie zniszczenia rzeczy, upokarzanie, używanie wulgarnych słów, mówienie kobiecie, że jest do niczego, że jest brzydka, głupia, chora psychicznie, że nikt jej nie chce, że bez sprawcy sobie nie poradzi;
- Przemoc seksualna – zmuszanie do odbywania stosunku lub poddania się innym zachowaniom seksualnym, a także wymuszanie współżycia w nieakceptowanej formie. Przemoc seksualna jest często przez ofiary molestowania ukrywana, co w znacznym stopniu utrudnia udzielenie im pomocy;
- Przemoc finansowa (ekonomiczna) – np. utrzymanie kobiety w całkowitej zależności finansowej, zakazywanie jej pracy zawodowej, nie dawanie wystarczającej ilości pieniędzy na prowadzenie domu;
- Przemoc polegająca na osaczaniu – np. ciągłe chodzenie za kimś, dzwonienie do niego w celu wyrządzenia mu krzywdy lub zastraszenia;

- Przemoc w wymiarze społecznym – zakazywanie osobie kontaktów z rodziną, przyjaciółmi, zabranianie jej wychodzenia z domu, upokarzanie jej w miejscach publicznych.

Stosowanie przemocy prowadzi do niskiej samooceny, poczucia bezsilności i bezradności, ciągłego niepokoju, depresji, chorób związanych ze stresem. Szczególnie dramatyczne konsekwencje przemocy zauważa się u dzieci. Powoduje ona bowiem w ich psychice nieodwracalne skutki, które mogą dać znać o sobie dopiero w życiu dorosłym.

W celu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Sulęczyno powołano Uchwałą Rady Gminy Sulęczyno z dnia 24 lutego 2011r. Zespół Interdyscyplinarny, którego cele i zadania są określone w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015-2020.

W skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, oraz zapraszani są kuratorzy społeczni i inni specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych. Prace w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego są prowadzone w zależności od potrzeb zgłaszanych przez Zespół lub wynikających z innych indywidualnych problemów. Podczas prac Zespołu Interdyscyplinarnego omawiano zjawiska przemocy na terenie Gminy Sulęczyno, analizowano akty prawne, według których podejmowane były działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Przedstawiono również zadania jakie spoczywają na członkach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz omawiano procedurę założenia „Niebieskiej Karty”. Członkowie Zespołu diagnozowali sytuację w poszczególnych rodzinach, wymieniali się informacjami, ustalali możliwości udzielenia odpowiedniego wsparcia danej rodzinie. Aktualizowane były również możliwości dotyczące profilaktyki, rozpowszechniania wiedzy na temat przemocy w środowisku, podnoszenia kwalifikacji osób pracujących z rodziną dotkniętą przemocą. Pracownicy socjalni na podstawie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nie odebrali z rodzin żadnych dzieci. Z zgromadzonych danych wynika, że wśród osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą przeważają kobiety i osoby małoletnie. Mężczyźni dominują wśród osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc.

	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
Liczba posiedzeń Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego	12	11	7
Liczba założonych Niebieskich Kart	10	12	6
Liczba osób objętych pomocą	40	62	45
Liczba rodzin objętych pomocą	12	12	9
Liczba zakończonych Niebieskich Kart ze względu na ustanie przemocy oraz po zrealizowaniu planu pomocy	7	3	8
Liczba zakończonych Niebieskich Kart ze względu na brak zasadności podejmowania działań	1	9	3

Dane Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Sulęczynie

Ogólna liczba osób objętych pomocą przyjmuje tendencje malejącą. Najczęściej zgłaszaną formą przemocy jest przemoc psychiczna/emocjonalna oraz przemoc fizyczna.

2.7. KWESTIA LUDZI W WIEKU POPRODUKCYJNYM

Jak wynika z danych demograficznych, odsetek ludzi w wieku poprodukcyjnym w naszym kraju ciągle wzrasta. Jest to problem narastający w każdym nowoczesnym i współczesnym społeczeństwie. Zmiany społeczno –ekonomiczne, szybki postęp techniczno-informacyjny, rozwój medycyny, przyczyniają się do wydłużenia okresu życia ludzkiego. Prognozy demograficzne wskazują, że w kolejnych latach procent osób w starszym wieku w całej populacji będzie zwiększał się systematycznie. Obniża się poziom współczynnika dzietności. Z drugiej strony na proces starzenia się populacji wpływa wydłużenie się przeciętnego trwania życia, a co za tym idzie wzrost liczby osób w wieku starszym.

Województwo pomorskie posiada najwyższy przyrost naturalny, jednak nie uchroni to go przed problemem starzenia się. Stopa starości wynosiła 18,9% w wieku 60 plus. Stan zdrowia populacji osób w wieku powyżej 50 lat jest zbliżony do średniej dla Polski.

Szacunki wskazują, że w całym województwie pomorskim ok. 57000 osób starszych może wymagać wsparcia w codziennym życiu (usługi opiekuńcze), do roku 2030 udział osób starszych w wieku poprodukcyjnym, w ogólnej liczbie populacji osiągnie wskaźnik 25,6%. Podobnie sytuacja będzie się kształtować w powiecie kartuskim i w gminie Sulęcyno.

Sytuacja ludzi w wieku poprodukcyjnym jest złożona i zależy od wielu czynników, tj.: pogorszenie stanu zdrowia, zanik tradycji międzypokoleniowych, przemiany kulturowe, niekorzystne warunki życia i pogorszenie sytuacji materialnej. Poważnym problemem tej kategorii osób jest również brak aktywności społecznej, izolacja i osamotnienie.

Starzenie się jest określane jako proces biologicznych i psychicznych zmian w organizmie człowieka, które postępują w toku jego życia. Tempo i stopień starzenia się zależy w dużej mierze od stylu życia, warunków społecznych, indywidualnych właściwości człowieka, jego zdrowia, charakteru, nawyków i przyzwyczajzeń.

Czynniki warunkujące proces starzenia dzielą się na biologiczne oraz społeczne.

Wśród czynników biologicznych wyróżnia się:

- zmniejszenie aktywności ruchowej osób w podeszłym wieku,
- przeciążenie układu nerwowego człowieka szkodliwymi bodźcami np. hałas, stres,
- niewłaściwe odżywianie,
- niekorzystne wpływy biosfery,
- lekomania, nadużywanie tytoniu, kawy i alkoholu.

Do czynników społecznych zalicza się przede wszystkim:

- utratę radości życia,
- trudności adaptacyjno- integracyjne osób w podeszłym wieku,
- izolacja społeczna i psychiczna osób starszych,
- pogorszenie sytuacji materialnej,
- brak odpowiednich form rekreacji i aktywnego wypoczynku.

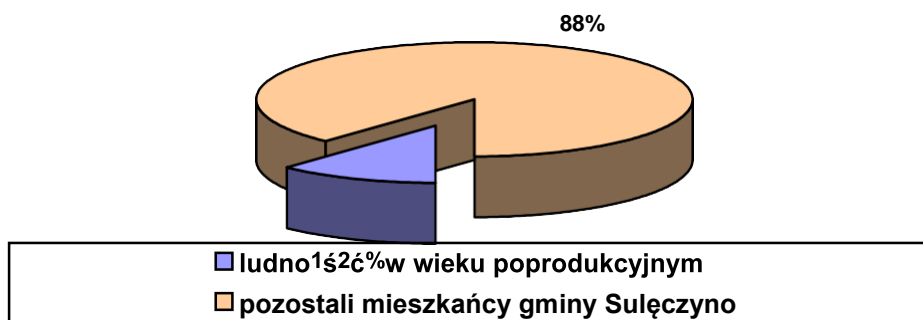
Często starość utożsamiana jest z chorobą i pogarszaniem się stanu zdrowia. W społeczeństwie funkcjonuje stereotyp, według którego człowiek stary jest osobą schorowaną, niepełną, niezdolną do samodzielnego życia i wymagającą stałej opieki oraz pielęgnacji. Podejście takie rodzi wśród osób w podeszłym wieku poczucie odrzucenia, izolacji oraz bycia uciążliwym balastem. Tymczasem seniorzy są grupą społeczną, która odczuwa ogromną potrzebę akceptacji oraz aktywności społecznej. Opieka nad tymi ludźmi oraz klimat społeczny wokół nich są wskaźnikami kultury życia społecznego. Osoby te nie tylko wymagają wsparcia finansowego, ile szeroko pojętej opieki- medycznej, pielęgniarstwa, społecznej oraz często pomocy w załatwieniu podstawowych spraw bytowych.

W myśl ustawy o pomocy społecznej, osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację. Liczba klientów, u których prowadzone są usługi opiekuńcze na przełomie 2014-2016 utrzymuje się na podobnym poziomie, w ramach zadań własnych pomoc organizowana jest u 11 klientów.

W przypadku konieczności zapewnienia całodobowej opieki, OPS kieruje osobę do domu pomocy społecznej, którego rodzaj jest określany przez lekarza. Na terenie gminy funkcjonuje jeden dom pomocy społecznej jako Oddział Domu Pomocy Społecznej w Kobysewie.

Politykę społeczną wobec osób starszych stanowi system działań, które mają na celu wyrównanie szans osób starszych poprzez pomoc zaspokajania potrzeb, integrację z lokalną społecznością i zapewnienie godnych warunków życia. Ważne jest przygotowanie człowieka współczesnego do własnej starości, które polega nie tylko na zdobyciu refleksji nad starością i uznania jej naturalności, ale także na wypracowaniu jej psychicznej akceptacji. Promowanie aktywnego stylu życia osób starszych poprzez wspieranie różnych form działalności i inicjatyw-, organizacja spotkań-, wspólne spędzanie czasu na imprezach okolicznościowych. W wyniku współpracy z Stowarzyszeniem Rehabilitacyjno-Sportowym „SZANSA-START Gdańsk”, cyklicznie co roku jest organizowane spotkanie dla seniorów.

Osoby w wieku poprodukcyjnym w roku 2016 w stosunku do ogółu ludności gminy

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulęcynie

Wyzwaniem dla polityki społecznej w gminie Sulęcyno na najbliższe lata powinno być zabezpieczenie potrzeb ludzi starych, poprzez:

- stworzenie warunków do zachowania samodzielności i niezależności,
- likwidację barier architektonicznych,
- organizowanie czasu wolnego i rozwój osobisty,
- rozwój usług społecznych,
- prowadzenie aktywnych form wypoczynku, kultury i turystyki,
- zapewnienie opieki specjalistycznej,
- zapewnienie bazy rehabilitacyjnej.

Kwestia osób niepełnosprawnych związana jest mocno z seniorami, wraz z wiekiem wzrasta liczba osób o ograniczonej sprawności. W działaniach dla tej grupy ważne są zarówno kwestie właściwej opieki jak i formy aktywizacji. Respondenci również wskazali szczególną uwagę na osoby starsze, którym należałoby zapewnić opiekę w pełniejszym wymiarze.

2.8. BEZPIECZEŃSTWO I PORZĄDEK PUBLICZNY

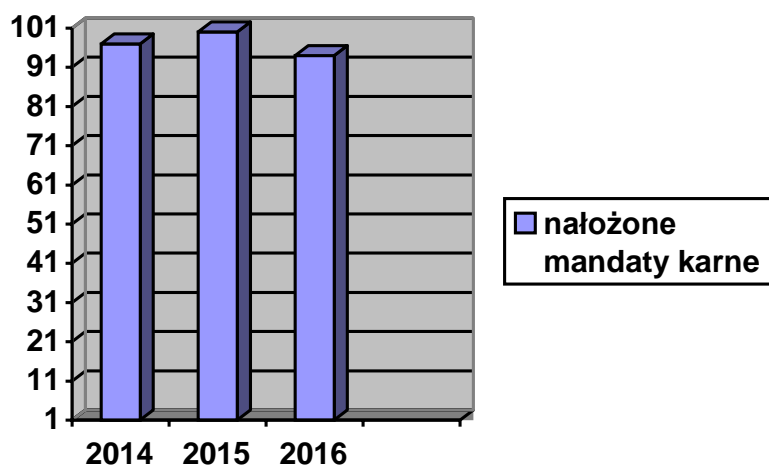
Przestępczość należy do szczególnych kwestii społecznych, które odciskają piętno na funkcjonowaniu każdej społeczności, w której mają miejsce. Intensywność z jaką występuje ma duży wpływ na formowanie zachowań i postaw społeczności lokalnej. Do głównych czynników mających wpływ na zagrożenie przestępczością należą:

- wysokie bezrobocie i związana z nim bieda,
- chęć łatwego i szybkiego zysku,
- brak pozytywnych wzorców,
- alkohol i środki odurzające,

Dlatego tak istotne jest prowadzenie adekwatnych działań prewencyjnych, operacyjnych oraz porządkowych mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Na terenie gminy Sulęcyno za stan bezpieczeństwa publicznego odpowiedzialny jest Posterunek Policji. Podczas wykonywania czynności służbowych na terenie gminy policjanci w sposób stanowczy reagowali na ujawnione wszelkiego rodzaju łamania przepisów. Stosowano pouczenia, nakładano mandaty karne lub kierowano wobec sprawców wykroczeń wnioski o ukaranie do Sądu.

Nalożone mandaty karne kredytowe

Dane Posterunku Policji

Nalożone mandaty karne kredytowe w rozbiciu na poszczególne kategorie wykroczeń:

Wykroczenia przeciwko	2014	2015	2016
Porządkowi i spokojowi publicznemu	0	2	1
Instytucjom państwowym i samorządowym	1	0	0
Bezpieczeństwu osób i mienia	2	7	4
Bezpieczeństwu w komunikacji	87	83	78
Mieniu	1	5	2
Obyczajności publicznej	0	1	1
Urządzeniom użytku publicznego	0	0	3
Obowiązkowi ewidencji	0	0	0
Ustawie „o wychowaniu w trzeźwości”	4	2	4
Osobie	0	0	0

Dane Posterunku Policji w Sulęczynie

Liczba przeprowadzonych interwencji:

Rok	2014	2015	2016
Wszystkie	298	286	305

Domowe	21	25	34
Publiczne	277	261	271

Dane Posterunku Policji w Sulęczynie

Liczba wniosków sporządzonych do Sądu

Rok	2014	2015	2016
Ilość wniosków	23	28	60

Dane Posterunku Policji w Sulęczynie

Funkcjonariusze Posterunku Policji w Sulęczynie odnotowali szereg zdarzeń przestępczych o różnym ciężarze gatunkowym.

Kategorie przestępstw:

Przestępstwa	2014	2015	2016
Kradzież z włamaniem	4	10	10
Kradzież mienia	21	17	17
Nietrzeźwy kierujący samochodem	14	9	7
Wypadek drogowy	3	6	8
Pobicie, uszkodzenie ciała	0	1	2
Znęcanie się nad rodziną	1	3	5
Czyn samobójczy, nagły zgon	5	1	6
Pożar	0	4	5
Zniszczenie mienia	1	5	4
Posiadanie narkotyków	0	1	1

Dane Posterunku Policji w Sulęczynie

Analiza stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego, zdarzeń przestępczych oraz analiza materiałów operacyjnych z lat ubiegłych wykazuje, że poziom przestępczości ulega nieznacznym wahaniom.

Działania ratowniczo-gaśnicze prowadzone są przez Ochotniczą Straż Pożarną w Sulęczynie, która realizuje zadania na rzecz ochrony ludności, ochrony przeciwpożarowej oraz ratownictwa, a także prowadzi na szeroką skalę działania profilaktyczne skierowane głównie do młodzieży. Podstawowymi celami i zadaniami ochotniczych straży pożarnych wynikającymi m.in. z ich statutów jest prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom, udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów oraz innych zdarzeń niebezpiecznych i klęsk, a także informowanie ludności o istniejących zagrożeniach.

2.9. KULTURA, SPORT I REKREACJA

Korzystanie z dóbr kultury wpływa na jakość życia ludności i świadczy o poziomie rozwoju społecznego. Kultura w gminie Sulęczyno centralizuje się głównie wokół Gminnego Ośrodka Kultury oraz Gminnej Biblioteki Publicznej. Podstawowym działaniem Gminnego Ośrodka Kultury jest zaspokajanie potrzeb i aspiracji kulturalnych społeczeństwa poprzez:

- tworzenie i upowszechnianie różnych dziedzin kultury oraz sztuki profesjonalnej i amatorskiej,
- inicjowanie określonych zadań z zakresu kultury,
- prowadzenie rejestru placówek upowszechniania kultury w gminie,
- udzielanie pomocy programowej i organizacyjnej społecznemu ruchowi kulturalno – oświatowemu,
- organizowanie czynnego uczestnictwa mieszkańców w różnorodnych formach działalności kulturalno – wychowawczej, rozrywkowej i rekreacyjno - sportowej, prowadzonej w ramach własnych,
- wspomaganie organizacji, stowarzyszeń i instytucji upowszechniających oświatę, kulturę i sport.

Imprezy organizowane przez GOK	2014	2015	2016
Wystawy	2	2	1
Festiwale i przeglądy artystyczne	1	1	2
koncerty	0	10	10
Imprezy turystyczne i sportowo-rekreacyjne	12	1	0
Konkursy	2	2	3
Pokazy teatralne	2	2	2
Występy zespołów amatorskich	6	0	0
Występy artystów i zespołów zawodowych	6	0	0

Dane Gminnego Ośrodka Kultury w Sulęczynie

Na terenie gminy Sulęczyno działają dwie grupy artystyczne: wokalne i folklorystyczne oraz koła i kluby, jak przedstawia tabela poniżej.

Koło/kluby	2014	2015	2016
Plastyczne/techniczne	0	1	1
Informatyczne	0	1	1
Turystyczne i sportowo-rekreacyjne	0	0	2
Seniora	0	1	1

Dane Gminnego Ośrodka Kultury w Sulęczynie

Ponadto zorganizowano w roku 2015 - 2 kursy języków obcych i 2 kursy nauki gry na instrumentach, zaś w 2016 r. – 2 kursy języków obcych i 1 kurs komputerowy.

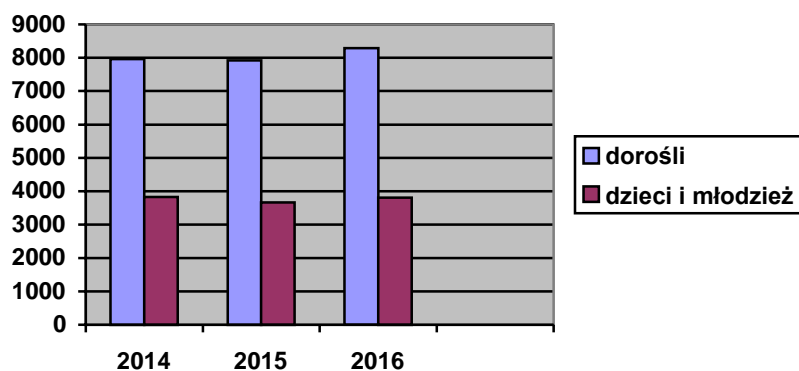
Funkcję kulturalną w gminie oprócz Gminnego Ośrodka Kultury pełni również biblioteka publiczna. Do jej zadań, oprócz pracy kulturalno-oświatowej w celu rozbudzenia zainteresowania książką w środowisku lokalnym organizuje spotkania autorskie, wystawy, konkursy, ferie i wakacje, co cieszy się wielkim zainteresowaniem.

Imprezy	2014	2015	2016
Spotkania autorskie	10 spotkań 382 uczestników	8 spotkań 336 uczestników	10 spotkań 507 uczestników
Konkursy	2 konkursy 41 uczestników	5 konkursów 82 uczestników	6 konkursów 95 uczestników
Lekcje biblioteczne	3 lekcje 67 uczestników	8 lekcje 174 uczestników	6 lekcje 142 uczestników
Prowadzone zajęcia w feriach zimowych	5 dni 79 uczestników	5 dni 90 uczestników	5 dni 153 uczestników
Grupy zabawowe	21 spotkań 101 uczestników	-	-
Wystawy	2	1	3
Spotkania z muzyką	-	9 spotkań 99 uczestników	10 spotkań 105 uczestników

Dane opracowane przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Sulęcynie

Jak obrazuje powyższa tabela największym zainteresowaniem społeczności lokalnej cieszyły się spotkania autorskie i organizowane zajęcia dla dzieci w okresie ferii.

Wykres poniżej przedstawia ilość wypożyczonych książek w latach 2014-2016.

Dane opracowane przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Sulęcynie

Ważną rolę w życiu kulturalnym gminy pełnią Koła Gospodyń Wiejskiej. Są one dobrowolną, samorządną i niezależną organizacją społeczną kobiet wiejskich, niezwykle liczącą się w społeczności lokalnej. Podejmują szereg działań gospodarczych i społecznych na wsi, przy niewielkim wsparciu finansowym i organizacyjnym ze strony samorządu gminnego. Ich działalność to przede wszystkim organizacja życia społecznego na wsi, w tym współorganizacja imprez okolicznościowych, dożynek i festynów. Działalność Kół Gospodyń Wiejskich to także podtrzymywanie i promowanie tradycji ludowych i kuchni regionalnej. Na terenie gminy Sulęczyno działa Klub Pracy i Kawiarenka Internetowa zapewniająca możliwość wykorzystania czasu wolnego i skorzystania z bezpłatnego dostępu do Internetu.

2.10. OCHRONA ZDROWIA

Gmina Sulęczyno zapewnia mieszkańcom ochronę zdrowia poprzez funkcjonowanie Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Kostrzewscy i apteki. Ośrodek zapewnia:

- podstawową opiekę zdrowotną,
- podstawową opiekę pediatryczną,
- opiekę stomatologiczną,
- gabinet diagnostyczno-zabiegowy,
- punkt szczepień,
- opiekę położniczo-ginekologiczną,
- opiekę pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej,
- opiekę pielęgniarki medycyny szkolnej,
- zespół transportu sanitarnego.

Ochrona zdrowia oraz dbałość o mieszkańców należy do zadań gminy. Ankietowani jako jedno z pożądanych działań jakie należało by podjąć, wskazywali większy dostęp do lekarzy specjalistów, zapewnienie transportu do lekarzy oraz zapewnienie nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej a przede wszystkim utworzenie punktu rehabilitacyjnego. Respondenci na pytanie - jakie budynki na terenie gminy można by było zaadaptować na potrzeby pomocy społecznej, wskazali niezagospodarowany budynek po mieszkaniach lekarzy, na utworzenie punktu rehabilitacyjnego.

2.11 KWESTIA DZIECKA W GMINIE

Polityka społeczna zajmuje się dziećmi jako grupą wymagającą szczególnej troski i ochrony. Działalność na rzecz dzieci polega przede wszystkim na ochronie ich praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwienie dostępu do oświaty, służby zdrowia, wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka życiowego.

Do bazy oświatowej prowadzonej przez gminę Sulęczyno należą:

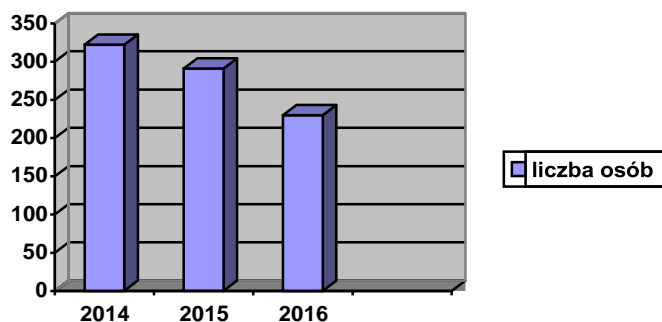
- Zespół Szkół w Sulęczynie (Szkoła Podstawowa i Gimnazjum),
- Zespół Szkół w Mściszewicach (Szkoła Podstawowa i Gimnazjum),
- Szkoła Podstawowa w Węsiarach,
- Szkoła Podstawowa w Podjazach,

- Szkoła Podstawowa w Borku Kamiennym,
- Przedszkole Samorządowe w Sulęczynie,
- Oddział przedszkolny w Mściszewicach,
- Oddział przedszkolny w Węsiarach.

Występuje jednak niedobór placówek przedszkolnych oraz brak żłobków.

Gmina zapewnia dowóz dzieci do szkół, praktycznie z każdej miejscowości. Corocznie gmina Sulęczyno korzysta z dotacji podręcznikowej na wyprawkę szkolną we wszystkich szkołach. Rodziny z niskim dochodem korzystały ze wsparcia w formie stypendiów socjalnych i zasiłków szkolnych

Liczba osób, którym przyznano stypendia socjalne dla uczniów i zasiłki szkolne w latach 2014-2016

Dane Urzędu Gminy w Sulęczynie

Zgodnie z Uchwałą Nr X/104/2004 Rady Gminy Sulęczyno z dnia 18 lutego 2004 r. uczniowie szczególnie uzdolnieni z klas IV-VI szkół podstawowych i uczniowie gimnazjum z Sulęczyna i Mściszewic, otrzymali pomoc w postaci stypendium, w latach 2014-2016 – rocznie korzysta 40 uczniów.

Na terenie gminy nie ma żadnej szkoły ponadpodstawowej i ponadgimnazjalnej. Absolwenci gimnazjum i szkoły podstawowej mają możliwość kontynuowania edukacji m.in. w szkołach publicznych oraz niepublicznych, które działają na terenie powiatu. Powiaty zapewniają również możliwość kształcenia specjalnego dla uczniów posiadających orzeczenie o konieczności takiego kształcenia.

Szkoły, obok funkcji edukacyjnej, pełnią również rolę ośrodków kulturowych, w których odbywają się spotkania miejscowej ludności.

Zbiorcze dane dotyczące gminnej oświaty na poziomie przedszkolnym, podstawowym i gimnazjalnym przedstawiają się następująco:

Liczba uczniów w szkole według poziomu nauczania w latach 2014-2016

Poziom nauczania	2014	2015	2016
Szkoła podstawowa	411	441	409
Gimnazjum	190	191	183
Poniżej 0	79	90	114
„0”	111	88	93

Dane z Urzędu Gminy Sulęczyno

Szczególną troską otacza się uczniów sprawiających trudności wychowawcze oraz tych, którzy mają kłopoty w nauce, proponując im terapię i pomoc pedagogiczną oraz opiekę ze strony świetlicy. Dzieciom z rodzin borykających się z problemami życia codziennego jest udzielana pomoc w formie dożywiania, w ramach Programu Rządowego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”. Rzeczywista liczba osób objętych programem w roku 2016 wynosiła 349 osób. Ponadto rodzinom będącym w trudnej sytuacji kryzysowej, wymagającym interwencji, Ośrodek Pomocy Społecznej udziela wsparcia w postaci asystenta rodziny, zgodnie z założeniami zawartymi w Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Gminie Sulęczyño na lata 2018-2020.

Rolą asystenta jest:

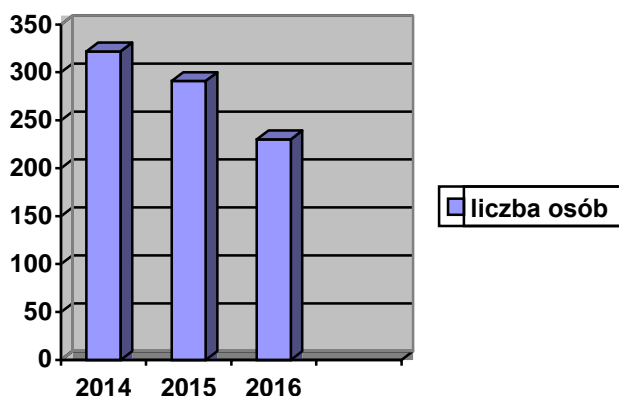
- doradztwo w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego;
- wspieranie w sprawach dotyczących sytuacji zdrowotnej członków rodziny;
- pomoc w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych;
- pomoc w poszukiwaniu pracy;
- pomoc w załatwianiu spraw w urzędach i instytucjach;
- pomoc w rozwiązywaniu problemów i konfliktów rodzinnych;
- wzmacnianie kompetencji rodziców;
- pomoc w egzekwowaniu obowiązku szkolnego.

Z analizy wynika, że szkoły są miejscami bezpiecznymi dla dzieci i młodzieży. By skutecznie wyeliminować ewentualne zagrożenia wśród dzieci, organizowane są często spotkania i pogadanki o charakterze profilaktycznym, m.in. z funkcjonariuszami policji. Powszechnie realizowane są także programy profilaktyczne, które skutecznie łagodzą zjawiska patologiczne i zapobiegają ich występowaniu.

Warto zauważyć, że placówki edukacyjne gminy należą do sieci szkół promujących profilaktykę prozdrowotną. Nauczyciele kształtują wśród młodzieży postawy charytatywne i propagują ideę wolontariatu poprzez wprowadzanie tematyki bezinteresownej pomocy potrzebującym w czasie wybranych bloków tematycznych oraz uczestnictwo w różnych akcjach charytatywnych. Poziom wykształcenia lokalnej społeczności jest ważną przesłanką w procesie oceny umiejętności i radzenia sobie poszczególnych osób przede wszystkim na rynku pracy. Im bowiem dana osoba jest lepiej wykształcona, tym łatwiej potrafi się przystosować do zmiennej rzeczywistości rynku pracy i otaczającej go rzeczywistości. Korzystnym zjawiskiem jest coraz lepsze wykształcenie ludzi młodych przed 30 rokiem życia. Podejmują naukę w szkołach średnich ogólnokształcących, bądź zawodowych, kończą studia wyższe.

Wynikać to może pośrednio z podwyższającego się standardu życia rodzin, coraz więcej rodziców stać na lożenia na naukę dla dzieci, a także z coraz większej liczby szkół średnich i wyższych oferujących naukę na atrakcyjnych kierunkach zapewniających uzyskanie zatrudnienia w przyszłości. Ważnym elementem jest podwyższanie świadomości społeczności lokalnej i traktowanie wykształcenia jako niezbędnego do uzyskania satysfakcjonującej pracy w przyszłości.

Liczba osób, którym przyznano stypendia socjalne dla uczniów i zasiłku szkolne w latach 2014-2016

Dane Urzędu Gminy w Sulęczyne

Wśród różnych form pomocy szkoła proponuje uczniom m.in. zajęcia w ramach przedmiotowych kół zainteresowań, udział w projektach, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne w formie zajęć terapeutycznych i socjoterapeutycznych, a także różnorodne imprezy szkolne, rekreacyjne i środowiskowe.

2.12. IDENTYFIKACJA NAJWAŻNIEJSZYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY

Identyfikacja problemów społecznych jest jednym z najważniejszych elementów każdego postępowania diagnostycznego, mającego określić zasadnicze problemy i ewentualne kierunki ich rozwiązywania. Podstawowym narzędziem badawczym, za pomocą którego identyfikowano problemy społeczne gminy, była ankieta, przekazana do osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej, udostępniona mieszkańcom na stronie internetowej www.gops-suleczyno.pl. Z nadesłanych odpowiedzi wyłonił się obraz najistotniejszych kwestii dotyczących lokalną społeczność.

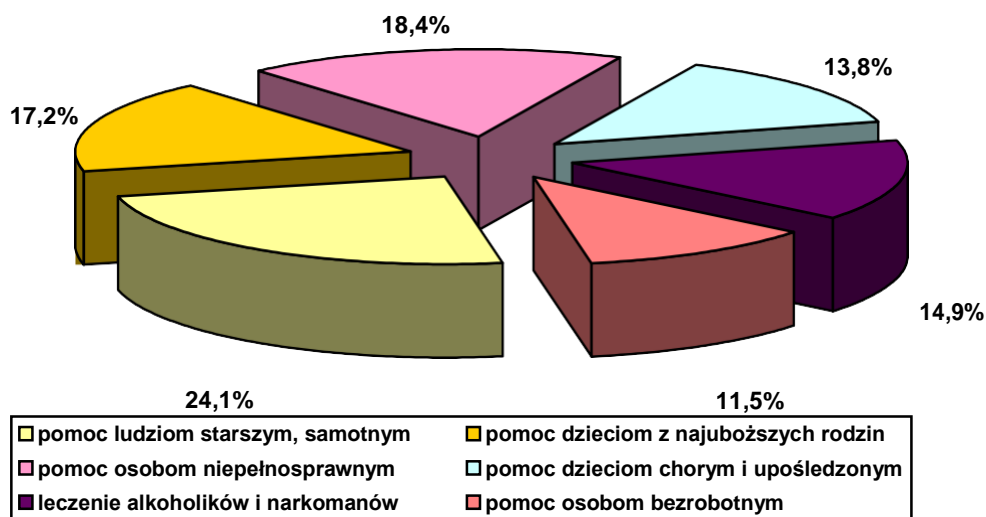
Atuty i potencjał rozwojowy gminy

Według respondentów gmina Sulęczyne ma atrakcyjne położenie geograficzne, idealne dla lepszego i bardziej efektywnego jej rozwoju. Za największą zaletę uznano unikatową tradycję terenów wiejskich, dużą ilość jezior i lasów, czyste powietrze, ciszę, a co za tym idzie piękno terenów krajobrazowych i różnorodność otoczenia przyrodniczego. Ankietowani zwracali również szczególną uwagę na poczucie bezpieczeństwa. Większość ankietowanych stwierdziła, że na terenie gminy jest dobrze rozbudowana baza sportowa i edukacyjna. Mieszkańcy cenią sobie kaszubską kulturę i przyjaźnie nastawionych względem siebie ludzi.

W pierwszych pytaniach poproszono respondentów o wskazanie 5 najważniejszych kwestii na których powinna skupić się niniejsza strategia.

Uzyskane odpowiedzi prezentują poniższe wykresy.

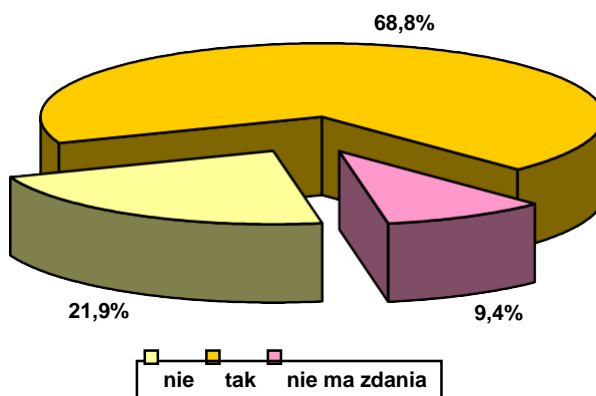
Najważniejsze problemy społeczne gminy

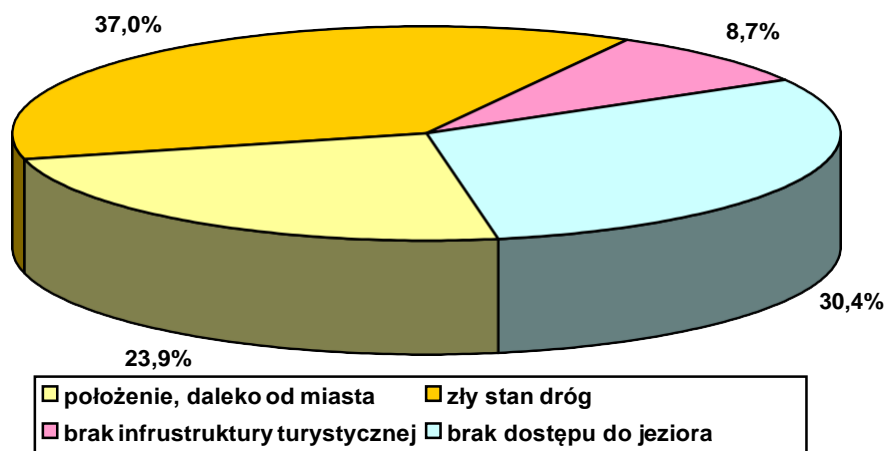
Według badanych, najważniejszą kwestią w rozwiązywaniu problemów społecznych na którym powinna skupić się strategia jest pomoc ludziom starszym, samotnym. Jednocześnie dla większości respondentów pomoc osobom niepełnosprawnym oraz dzieciom z najuboższych rodzin to również ważna kwestia na której powinna skupić się strategia.

Kolejną poruszaną kwestią było wyrażenie opinii na temat zaspokojenia potrzeb społeczno-bytowych. Większość respondentów uważa, że potrzeby społeczno-bytowe w gminie są zaspokojone, 9,4 % ankietowanych nie miało zdania, natomiast 21,9 % badanych uważa, że należało by zwiększyć opiekę nad osobami starszymi (samotnymi) oraz niepełnosprawnymi, jako problem wskazano również brak świetlicy integracyjnej, siłowni na świeżym powietrzu, placu zabaw dla dzieci i brak miejsc pracy.

Potrzeby społeczno- bytowe mieszkańców gminy

Osobne zagadnienie w ankiecie stanowiło pytanie z prośbą o wskazanie co najbardziej przeszkadza respondentom w miejscu zamieszkania. Odpowiedzi obrazuje wykres poniżej.

Największy problem jaki przeszkadza badanym w miejscu zamieszkania to zły stan dróg, taką odpowiedź wskazała większa połowa ankietowanych i brak powszechnego dostępu do jeziora, dalej to dalekie położenie gminy Sulęczyno od miast i brak infrastruktury turystycznej.

2.13. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest użyteczną i coraz powszechniej stosowaną metodą przy określaniu priorytetów rozwojowych w pracach nad strategią. Metoda ta łączy analizę wnętrza, jak i otoczenia organizacji oraz badanie szans i zagrożeń, jakie stoją przed organizacją. Analizie SWOT poddawane są nie tylko przedsiębiorstwa, ale również powiaty oraz gminy. Opracowanie analizy SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Stanowi punkt wyjściowy dla określenia celów strategicznych oraz projektów socjalnych. Przedstawione poniżej czynniki obejmują mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia. W analizie odnoszono się do kwestii społecznych w gminie Sulęczyno.

Mocne strony
<ul style="list-style-type: none"> • dodatni przyrost naturalny, • dobre rozpoznanie przez władze lokalne i instytucje istniejących problemów społecznych w gminie, • współpraca władz lokalnych oraz instytucji w celu przeciwdziałania istniejącym problemom społecznym w gminie, • atrakcyjne położenie, czyste środowisko naturalne, • funkcjonowanie Klubu Pracy i Kawiarenki Internetowej, • niska skala bezrobocia, • zaangażowanie Kół Gospodyń Wiejskich w działania na rzecz osób starszych, • dobre przygotowanie pracowników pomocy społecznej do pracy z osobami bezrobotnymi, • gotowość podjęcia przez młodych ludzi nowych wyzwań i elastyczne reagowanie na potrzeby rynku pracy. • dysponowanie przez gminę stałymi środkami finansowymi na profilaktykę i rozwiązywa-

nie problemów alkoholowych,

- posiadanie środków na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych.
- aktywna praca na rzecz pomocy dzieciom i młodzieży,
- wspieranie organizacji III sektora przez samorząd w działaniach na rzecz dzieci, młodzieży i rodziny,
- propagowanie idei wolontariatu,
- Działania pomocowe organizacji charytatywnych Caritas, pomoc parafii dla osób potrzebujących,
- Rozwinięta baza infrastrukturalna dla aktywnych form zdrowego trybu życia,
- Brak uciążliwego przemysłu.

Słabe strony

- Duża liczba osób bezrobotnych młodych i 50+,
- Niska skłonność do zmiany zawodu,
- niedostateczna ilość nowych miejsc pracy,
- Deficyt specjalistów w dziedzinach: psycholog dziecięcy, kardiolog, urolog, neurolog, ginekolog
- Brak systematycznej profilaktyki zdrowotnej i opieki dla osób starszych,
- Brak dostępu do całodobowej opieki medycznej i do apteki,
- brak organizacji pozarządowych pomagających osobom uzależnionym,
- ograniczona oferta aktywizacji osób starszych,
- wzrastająca liczba osób starszych w tym niesamodzielnych,
- niedostateczna oferta wsparcia dziennego dla seniorów, brak dziennego domu pomocy,
- brak własnych opracowań naukowych dotyczących sytuacji osób starszych,
- zmiana modelu rodziny z wielopokoleniowej na jedno- dwupokoleniową,
- pogłębiający się kryzys rodziny, przejmowanie pewnych funkcji rodziny przez instytucje,
- niemożność kontynuowania przez osoby starsze aktywności zawodowej,
- trudności w realizowaniu się przez osoby starsze w organizacjach pozarządowych,
- deficyt wolontariuszy mogących świadczyć pomoc osobom starszym,
- niewystarczająca oferta spędzania wolnego czasu dla mieszkańców mniejszych miejscowości w gminie,
- brak powszechnego dostępu do jeziora,
- ograniczenia w komunikacji, utrudnienia w dojeździe do pracy, szczególnie zmianowej,
- brak ośrodka wsparcia i punktu poradnictwa dla rodzin i małżeństw w kryzysie,
- niewystarczająca liczba przedszkoli oraz brak żłobków,
- brak bezpłatnego poradnictwa prawnego dla mieszkańców gminy,
- stan i jakość infrastruktury drogowej.

Szanse

- wzrost świadomości społecznej dotyczącej problemów zdrowotnych,
- partnerstwa instytucji pomocy i integracji społecznej oraz urzędu pracy podejmowane na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- system wsparcia dla osób i rodzin wymagających specjalistycznej pomocy,
- efektywność i skuteczność działań podejmowanych na rzecz uzależnionych,
- wzrost zaangażowania mieszkańców w działania w ramach wolontariatu,
- podmiotowe traktowanie osób starszych,
- koordynowanie działań podmiotów na rzecz osób starszych,
- kreowanie działań podnoszących aktywne formy spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne,
- wykorzystanie potencjału ludzi starszych,
- pozytywny wpływ postępu medycyny na poprawę sytuacji zdrowotnej osób starszych,
- uwrażliwienie społeczności lokalnej na problemy osób niepełnosprawnych i starszych,
- prowadzenie szkolnych programów profilaktycznych.

Zagrożenia

- istnienie zjawiska nielegalnego zatrudnienia,
- brak perspektyw zawodowych zwłaszcza dla ludzi młodych – emigracja zarobkowa na skalę masową,
- występowanie zjawiska wykluczenia społecznego w niektórych grupach społecznych,
- niewystarczające możliwości dla sprostania potrzebom w zakresie uzyskiwania pomocy w dziedzinie uzależnień,
- łatwa dostępność do używek, substancji psychoaktywnych, nie dostrzeganie problemu uzależnień oraz pojawianie się nowych rodzajów uzależnień,
- negatywne postawy wynikające z zaniku wzorców wychowawczych,
- ograniczane środki finansowe na zapewnienie całodobowej opieki osobom niepełnosprawnym i starszym,
- wzrost liczby osób starszych, samotnych wymagających pomocy, opieki i rehabilitacji,,
- zanikanie modelu rodzin wielopokoleniowych oraz zmiany demograficzne, skutkujące wcześniejszym korzystaniem z systemu instytucjonalnego wsparcia,
- zanik więzi sąsiedzkich w społeczeństwie lokalnym,
- brak świetlic socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży,
- niewystarczająca opieka medyczna,
- występowanie zagrożeń funkcjonowania rodziny: uzależnienia, rozpad więzi rodzinnych, bezrobocie, przemoc w rodzinie, ubóstwo,
- ograniczona oferta spędzania czasu wolnego dla młodzieży,

2.14. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów społecznych określamy instytucje znajdujące się na terenie gminy lub obejmujące swym zasięgiem działania jej mieszkańców, które funkcjonują w obszarze polityki społecznej i rozwiązują dane problemy. Są to zarówno jednostki samorządowe, jak i niepubliczne, na przykład organizacje pozarządowe.

2.15. INSTYTUCJE OFERUJĄCE POMOC I WSPARCIE

Instytucją oferującą pomoc i wsparcie mieszkańcom gminy jest Ośrodek Pomocy Społecznej mieszczący się w Sulęczynie przy ulicy Kaszubskiej 26. Podmiotem prowadzącym jednostkę jest gmina Sulęczyno. Ośrodek, realizując zadania wynikające m.in. z ustawy o pomocy społecznej, koordynuje rozwiązywanie problemów społecznych w gminie. Oferta jednostki skierowana jest do mieszkańców gminy, którzy znajdują się w trudnej sytuacji życiowej, a w szczególności materialno- bytowej.

Kadrę OPS stanowią: kierownik, dwóch pracowników socjalnych i 7 pozostałych pracowników (stan na dzień 31-12-2016r.). Kadra uczestniczy w różnych formach dokształcania i podnoszenia swoich kwalifikacji, wśród których należy zaliczyć:

Na terenie gminy Sulęczyno funkcjonuje 22 organizacje pozarządowych, istnieją 2 parafie kościoła katolickiego. Pomiedzy sektorem publicznym, a pozarządowym istnieje dobry przepływ informacji dotyczący podopiecznych korzystających z pomocy i realizowanych działań. Uchwałą Rady Gminy Sulęczyno co rocznie przyjęty jest „Roczny Program Współpracy Gminy Sulęczyno z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie”.

Skutkuje to podejmowaniem współpracy z tymi organizacjami w zakresie działań na rzecz rozwoju i promocji gminy, dofinansowywania działalności statutowej, wsparcia lokalowego, czy rzeczowego.

Każda społeczność, w której istnieją silne więzi społeczne, winna organizować współpracę między samorządem, a instytucjami pozarządowymi, aby współdziałać w kierunku uzupełnienia i usprawnienia instytucjonalnego form pomocy.

Wykaz organizacji pozarządowych działających na terenie gminy Sulęczyno:

- Gocki Ośrodek Twórczych Inicjatyw Społecznych,
- Fundacja „Aby chciało się chcieć”
- Stowarzyszenie Muzyków Jazzowych,
- Stowarzyszenie Rehabilitacyjno – Sportowe „Szansa – Start Gdańsk” (działa aktywnie na terenie gminy Sulęczyno)
- Klub Sportowy „Mściszewice”,
- UKS – Młody Sportowiec,

- Pomorski Oddział Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem (działa aktywnie na terenie gminy Sulęcyno),
- Stowarzyszenie „Na rzecz Rozwoju Środowiska Nad Jeziorem Stacinko”,
- Stowarzyszenie „Aktywne Kistowo”,
- Stowarzyszenie Rozwoju Sołectwa Mściszewice,
- Kółko rolnicze - Koło Gospodyń Wiejskich w Węsiarach,
- Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich ”Mściszewiczanki” w Mściszewicach
- Uczniowski Klub Sportowy „Młody Sportowiec” Sulęcyno,
- Gminny Klub Sportowy „Słupia”- Sulęcyno,
- Zrzeszenie Kaszubsko- Pomorskie, Oddział Sulęcyno,
- Ochotnicza Straż Pożarna Sulęcyno
- Ochotnicza Straż Pożarna Mściszewice
- Ochotnicza Straż Pożarna Kistowo
- Parafialny Zespół Caritas przy Parafii p.w. Św. Trójcy,
- Fundacja „Deine Chance” Zdunowice,
- Fundacja „Ekokresy”.

2.16. PODSUMOWANIE CZĘŚCI DIAGNOSTYCZNEJ

Przeprowadzona w kilkunastu obszarach diagnoza sytuacji społecznej w gminie Sulęcyno stanowiła podstawę do sformułowania misji oraz wyznaczenia celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań niezbędnych do podjęcia w latach 2018 – 2022. Wdrożenie zaplanowanych przedsięwzięć powinno przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców gminy, zmniejszenia skali występujących w niej problemów społecznych oraz zminimalizowania ich skutków społecznych.

Sumując uzyskane informacje i nakładając wyniki diagnozy na zakres możliwości kompetencyjnych samorządu, możemy wskazać najważniejsze obszary problemowe, których rozwiązanie powinno stać się przedmiotem troski samorządu lokalnego, a są one treścią części programowej niniejszego dokumentu.

Przygotowując dokument uznano, iż w pierwszej kolejności należy zaprogramować działania, mające na celu poprawę sytuacji rodziny. W tym zakresie należy przeciwdziałać dysfunkcjom opiekuńczo- wychowawczym, które osłabiają rodziny, a tym samym nie pozwalają w pełni zaspokoić potrzeb rozwojowych dziecka, oraz wspierać rodziny dotknięte i zagrożone problemami bezrobocia, ubóstwa i alkoholizmu.

Odpowiedniego wsparcia należy także udzielić osobom w wieku poprodukcyjnym, grupom licznym w gminie, a tym samym szczególnie podatnym na marginalizację i wykluczenie społeczne. Wraz z wiekiem nasilają się bowiem problemy zdrowotne i zwiększa się liczba osób dotkniętych bezradnością.

Należy również pamiętać o rozwijaniu współpracy z organizacjami pozarządowymi. Jakość świadczonych usług społecznych powinna bowiem ulegać także poprawie poprzez współdziałanie z przedstawicielami sektora pozarządowego.

Tworząc politykę społeczną na poziomie lokalnym zgodnie z zasadami pomocniczości i partycypacji społecznej, nie sposób nie dostrzec w dokumencie programowym powyższych kwestii i wskazać dla nich właściwych możliwości rozwoju.

3. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

W tej części strategii zawarte są programy szczegółowe polityki społecznej, przeznaczone do realizacji na terenie gminy na najbliższe lata. Zostały one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów szczegółowych i kierunków działań.

3.1. MISJA

**ZAPEWNIENIE MIESZKAŃCOM
GMINY SULECZYNO WARUNKÓW
SPRZYJAJĄCYCH**

**PRZECIWDZIAŁANIU
MARGINALIZACJI I WYKLUCZENIU
SPOŁECZNEMU**

**POPRAZ UMOŻLIWIENIE OSOBOM I
RODZINOM PRZEZWYCIĘŻANIA
TRUDNYCH SYTUACJI ŻYCIOWYCH**

3. 2 CELE STRATEGICZNE

Problem:

Rodzina powinna zapewnić swoim członkom oparcie i pomoc. Może to uczynić tylko silna rodzina, w związku z tym wszelkie problemy opiekuńczo – wychowawcze osłabiające jej funkcje powinny być wcześniej rozpoznane. Polepszeniu powinna ulec sytuacja dziecka.

Cel strategiczny 1

Sprawny system zapobiegania kryzysom rodziny i wspierania rodzin w kryzysie, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży.

Cele szczegółowe

1. Pomoc w likwidacji przyczyn dysfunkcji oraz wspieranie i usprawnianie systemu wsparcia dla rodziny: psychologicznego, prawnego, socjalnego.
2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami.
3. Rozwój zastępczej opieki rodzicielskiej.
4. Współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się opieką i pomocą rodzinie.

Kierunki działań

1. Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Sulęcyno na lata 2018-2020.
2. Rozwój specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego dla rodzin naturalnych, zastępczych, a także terapii rodzinnej.
3. Wspieranie materialne rodzin z systemu pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych.
4. Zintensyfikowanie i rozwój form pracy socjalnej za szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo.
5. Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży z rodzin ubogich:
 - a. organizacja i finansowanie dożywiania w trakcie nauki w szkole,
 - b. zapewnienie odzieży, wyposażenia w artykuły szkolne,
 - c. organizowanie akcji charytatywnych dla pozyskiwania środków na pomoc dzieciom
6. Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji kadry specjalistów do pracy z rodziną oraz w zakresie zaspokojenia potrzeb dzieci w placówkach.
7. Inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną- wspieranie wypoczynku rodzinnego, organizowanie imprez integracyjnych i kulturalnych, festynów, spektakli we współpracy z organizacjami pozarządowymi.
8. Tworzenie interdyscyplinarnych zespołów specjalistów do spraw interwencji w sytuacjach zagrażających dzieciom i młodzieży.
9. Rozwój placówek wsparcia dziennego – świetlice socjoterapeutyczne
10. Wykorzystanie potencjału partnerów społecznych w realizacji pomocy dziecku i rodzinie.
11. Zintegrowanie działań na rzecz dziecka i rodziny ze środowiskiem lokalnym, a w szczególności z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, zakładami opieki zdrowotnej, kościo-

łami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.

Problem:

Postępujące starzenie się społeczności lokalnej oraz pogarszająca się sytuacja materialna osób w wieku poprodukcyjnym, osób samotnych, skutecznie ogranicza im samodzielny, pełny i czynny udział w życiu społecznym.

Cel strategiczny 2

Rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia na rzecz osób w wieku poprodukcyjnym zapewniającego im czynny udział w życiu społecznym.

Cele szczegółowe:

1. Przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu społecznemu osób w wieku poprodukcyjnym (organizacja czasu wolnego)
2. Poszerzenie i poprawa świadczonych usług.
3. Aktywizacja środowiska, tworzenie grup samopomocowych, grup sąsiedzkich, grup wsparcia

Kierunki działań:

1. Rozwijanie systemu pomocy osobom w wieku poprodukcyjnym w ich środowisku zamieszkania:
 - a) usługi opiekuńcze świadczone przez Ośrodek Pomocy Społecznej,
 - b) propagowanie aktywnego i zdrowego stylu życia,
 - c) uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych,
 - d) stworzenie bazy danych o osobach i placówkach świadczących usługi opiekuńcze.
2. Podjęcie działań w kierunku rozwijania i upowszechniania działań klubów seniora.
3. Szerzenie idei wolontariatu na rzecz pomocy osobom starszym, w wieku poprodukcyjnym.
4. Prowadzenie grup wsparcia i grup samopomocowych.
5. Współpraca z instytucjami, organizacjami, kościołami, związkami wyznaniowymi, które prowadzą akcje na rzecz ludzi starych.
6. Doradztwo i zachęcanie do rozwoju małych form pomocy dla osób starych, takich jak rodzinne domy pomocy.
7. Organizowanie wolontariatu do działań na rzecz osób starszych.
8. Rozwój oferty kulturalnej adresowanej do osób w podeszłym wieku.

Problem:

Zgodnie z zasadą pomocniczości system polityki i pomocy społecznej uzupełnia i wspomaga naturalną strukturę społeczną w samoorganizacji i kompensowaniu podstawowych potrzeb.

Cel strategiczny 3

Wzmacnianie lokalnej społeczności w samodzielnym rozwiązywaniu

własnych problemów.

Cele szczegółowe:

1. Inicjowanie integracji społeczności lokalnej.
2. Diagnozowanie potrzeb i problemów społeczności lokalnej.
3. Inicjowanie współdziałania pomiędzy grupami społecznymi i organizacjami pozarządowymi, a instytucjami rządowymi i samorządowymi.

Kierunki działań:

1. Systematyczna diagnoza i monitoring istniejących problemów społecznych.
2. Wspomaganie inicjatyw społecznych i inspirowanie rozwoju idei samopomocy.
3. Ciągłe podnoszenie kwalifikacji przez kadrę pomocy społecznej w celu lepszego rozpoznawania i reagowania na pojawiające się kwestie społeczne.
4. Realizacja zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych w gminie, w jak najszerszym zakresie, przez organizacje społeczne, kościół katolicki, fundacje, stowarzyszenia, pracodawców, osoby fizyczne i prywatne.
5. Rozszerzenie ruchu pozarządowego na terenie gminy poprzez uczestnictwo w szkoleniach dla lokalnych liderów.
6. Wspieranie organizacyjne, prawne i lokalowe powstających i istniejących organizacji pozarządowych oraz świadczenie poradnictwa dla organizacji pozarządowych w zakresie pozyskiwania grantów i dotacji, środków finansowych z innych źródeł niż samorządowe.
7. Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi o działalności ponad lokalnej i ogólnopolskiej poprzez zaprezentowanie im walorów i możliwości samorealizacji na terenie gminy.
8. Promowanie idei wolontariatu i pozyskiwania wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.
9. Upowszechnianie pozytywnych skutków postaw obywatelskich.

3.3. ZWIĄZEK MISJI Z CELAMI STRATEGICZNYMI

Zapewnienie mieszkańcom gminy Sulęczyno warunków sprzyjających przeciwdziałaniu marginalizacji i wykluczeniu społecznemu poprzez umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych

Rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia na rzecz osób w wieku poprodukcyjnym zapewniającego im czynny udział w życiu społecznym.

Sprawny system zapobiegania kryzysom rodziny i wspierania rodzin w kryzysie, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży

Wzmacnianie lokalnej społeczności w samodzielnym rozwiązywaniu własnych problemów.

3.4. MONITORING I WDRAŻANIE STRATEGII

Zgodnie z art. 110 pkt 4 z ustawą o pomocy społecznej, koordynatorem realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sulęczyno na lata 2018 -2022 będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulęczynie. Sformułowane w dokumencie kierunki działań będą wdrażane przez wyznaczonych realizatorów partnerów w realizacji, w zależności od posiadanych i pozyskanych środków finansowych.

Ze względu na wagę zagadnień oraz długoletni okres realizacji strategii musi być ona na bieżąco monitorowana. Proces ten nie tylko zapewni sprawny i zgodny z harmonogramem postęp realizacji programu, ale również umożliwi ocenę zasadności przyjętych celów strategicznych oraz służących jej realizacji działań. Rzeczywistość społeczna jest obszarem, gdzie procesy zachodzą

w sposób niezwykle dynamiczny i dlatego strategia musi mieć wbudowane mechanizmy pozwalające na ewaluację osiąganych wyników i korektę wyznaczonych zamierzeń.

Monitorowanie umożliwi zatem:

- bieżącą ocenę realizacji programów i zadań oraz osiągnięcia celów;
- prognozowanie ewentualnych zmian warunków realizacji;
- dokonanie bieżących korekt i poprawek;
- podjęcie działań zabezpieczających i naprawczych;
- informowanie społeczności lokalnej o uzyskanych wynikach.

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w Strategii jest jej finansowanie. Przewiduje się następujące źródła finansowania proponowanych działań:

- środki własne pochodzące z budżetu gminy finansowane z jej dochodów;
- środki przekazane gminie z budżetu państwa (dotacje);
- możliwe do pozyskania środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej,
- środki organizacji pozarządowych i inne.

Działania lokalne na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w gminie Sulęczyno zawarte w przygotowanej Strategii nie są zamknięte. Wiele z tych działań może wykraczać poza katalog celów i zadań przedstawiony w niniejszym dokumencie. Istotne jest to, aby spójna i kompleksowa polityka społeczna Gminy Sulęczyno przyczyniała się do wzrostu jakości życia mieszkańców, a tym samym rozwoju społecznego i ekonomicznego gminy.

Podmioty odpowiedzialne za realizację strategii i podmioty wspierające to:

- Wójt Gminy Sulęczyno,
- Rada Gminy Sulęczyno,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminny Ośrodek Kultury,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Posterunek Policji,
- Organizacje pożytku publicznego,
- Stowarzyszenia,
- kościoły parafialne,
- inne.

ZAKOŃCZENIE

Opracowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Sulęcyno pozwoli na celowe, systematyczne i planowe dążenie do osiągnięcia wytyczonego celu. Są nim działania długofalowe polegające na inwestowaniu w kapitał ludzki, edukację, promowania przedsiębiorczości, poprawę statusu materialnego rodzin, jak również wzmocnienie lokalnej społeczności w samodzielnym rozwiązywaniu własnych problemów. Strategia ma pobudzić do aktywności instytucje, organizacje działające w obszarze pomocy społecznej, rozwoju gospodarczego i społecznego gminy. Stanowi ona drogowskaz i plan działania lokalnych decydentów, instytucji pomocy społecznej, w tym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Sukces jej realizacji zależy od wielu czynników, zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych. Największym z zagrożeń jest zahamowanie rozwoju gospodarczego kraju i osłabienie tendencji wzrostowych. Wzrost poziomu dochodów ludności stanowić będzie najlepszą gwarancję rozwiązywania podstawowych problemów społecznych.

Realizacja strategii wymaga zaangażowania całej społeczności lokalnej. Nie bez znaczenia jest również wsparcie instytucji pożytku publicznego, kościoła, czy władz szczebla powiatowego i wojewódzkiego.

Wdrożenie programu przyczyni się do znaczącego ograniczenia występujących na terenie gminy problemów społecznych. Jego efektem będzie znaczący wzrost poziomu życia obywateli oraz integracja lokalnej społeczności. Gminie zaś pozwoli na ograniczenie wydatków w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej i skierowanie większej ilości środków na modernizację i rozwój.

Zarządzenie Nr 125/2017

Wójta gminy Sulęczyno

z dnia 20 grudnia 2017 roku

w sprawie powołania Zespołu ds. Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sulęczyno na lata 2018-2022.

Na podstawie art. 30 ust.1 ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990r. (Dz. U. z 2017roku, poz.1948 i poz.2232) zarządzam co następuje:

§1

Powołuje się Zespół ds. aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2018-2022 w Gminie Sulęczyno w następującym składzie:

- 1) Ewa Kulaszewicz- Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulęczyne,
- 2) Andrzej Potrac- Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 3) Maria Łukowicz- Radna Gminy Sulęczyno,
- 4) Zofia Jereczek- Radna Gminy Sulęczyno,
- 5) Maria Stencel- Sołtys Sołectwa Mściszewice,
- 6) Ewa Kujawska-Dyrektor Gminnego Przedszkola Samorządowego w Sulęczyne,
- 7) Teresa Hinc- Dyrektor Publicznej Szkoły Podstawowej w Borku Kamiennym,
- 8) Barbara Lis Drywa- Dyrektor Szkoły Podstawowej w Podjazach,
- 9) Anna Słupikowska- Dyrektor Szkoły Podstawowej w Sulęczyne,
- 10) Renata Węsierska- Dyrektor Zespołu Szkół w Mściszewicach,
- 11) Klaudia Jereczek- Dyrektor Szkoły Podstawowej w Węsiarach,
- 12) Zbigniew Zarzycki- Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury,
- 13) Magdalena Hinc- Pedagog szkolny Szkoły Podstawowej w Sulęczyne,
- 14) Justyna Cichosz-Specjalista pracy socjalnej GOPS w Sulęczyne.

§ 2

Zespół w oparciu o zebrane materiały dokona aktualizacji istniejącej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sulęczyno i przedłoży nowy dokument do uchwalenia Radzie Gminy Sulęczyno.

§ 3

Wykonanie zarządzenia powierza się Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

§ 4

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

W Ó J T
Bernard Gruczo